

Spis treści		
1.	Wstęp	2
2.	Założenia, dane wyjściowe do przygotowania planu usuwania wyrobów zawierających azbest	5
3.	Uwzględnienie planu usuwania wyrobów zawierających azbest jako elementu gminnego planu gospodarki odpadami	12
4.	Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest	13
4.1.	Uregulowania prawne użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska	13
4.2.	Akty prawne regulujące szczegółowo użytkowanie i usuwanie wyrobów zawierających azbest	14
4.3.	Krajowy program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009-2032	16
4.4.	Obowiązki i pozwolenia w zakresie postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest	20
5.	Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowaniu i usuwania wyrobów zawierających azbest	24
6.	Przewidywane zmiany związane z gospodarką odpadami azbestowymi	55
7.	Ustalenie polityki, celów i zadań	56
8.	Ustalenie długoterminowego programu strategicznego	57
9.	Plan usuwania wyrobów zawierających azbest	59
9.1.	Ustalenie krótkoterminowego planu działań	59
9.2.	System usuwania wyrobów zawierających azbest	60
9.3.	Sposób i źródła finansowania	62
10.	Wdrożenie programu	67
11.	Sposób monitoringu i oceny wdrażania planu	67
12.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	69
13.	Literatura	71
14.	Spis tabel	72
15.	Spis rysunków	72

1. Wstęp

Azbest to ogólna nazwa wielu różnych minerałów, występujących w formie włóknistej, głównie z grupy serpentynów i amfiboli. Generalnie przyjmuje się, że azbestami są włókniste odmiany minerałów krzemianowych występujące w przyrodzie w postaci wiązek włókien cechujących się nadzwyczajną wytrzymałością na rozciąganie, elastycznością i odpornością na działanie czynników chemicznych i fizycznych.

Dzięki od dawna znanej i cenionej odporności na wysoką temperaturę, wytrzymałość mechaniczną, trzy minerały azbestowe zyskały popularność i szerokie zastosowanie w różnego rodzaju technologiach przemysłowych w gospodarce światowej. Są to: najbardziej rozpowszechniony chryzotyl (azbest biały), w mniejszym stopniu wykorzystywany krokidolit (azbest niebieski) i jeszcze rzadziej stosowany amosyt (azbest brązowy).

Początkowo zastosowanie azbestu ograniczało się do wyrobu niepalnej papy oraz różnego rodzaju izolacji kotłów i rur. Później stosowano go jako surowiec do produkcji wyrobów włókienniczych, przędzy, sznurów, szczeliw, klocków hamulcowych, tarcz sprzęgłowych itp. Największa ilość tego surowca (około 85% całkowitego zużycia) wykorzystywana była w produkcji materiałów budowlanych, przede wszystkim do wytwarzania dachowych i elewacyjnych płyt azbestowo - cementowych, zwanych eternitem. Azbest stosowany był na dużą skalę do połowy lat osiemdziesiątych, czyli do momentu udowodnienia szkodliwego oddziaływania tego materiału na zdrowie ludzi. Badania dowiodły rakotwórczego działania włókien azbestu, które przedostają się do organizmu z wdychanym powietrzem. Szkodliwość włókien azbestowych zależy od ich średnicy i długości. Większe włókna nie są tak szkodliwe, gdyż w większości zatrzymują się w górnych drogach oddechowych skąd są usuwane przez rzęski, natomiast włókna bardzo drobne są usuwane przez system odpornościowy. Najbardziej niebezpieczne są włókna długie ($>5\mu\text{m}$), cienkie ($<3\mu\text{m}$), przenikają one do dolnych dróg oddechowych, wbijają się do płuca gdzie pozostają i w wyniku wieloletniego drażnienia komórek wywołują nowotwory. Takie włókna powstają głównie podczas prowadzonych prac demontażowych, podczas szlifowania wyrobów, cięcia czy łamania płyt elewacyjnych.

Z powodu chorobotwórczego działania azbestu od 1999 roku zakazano obrotu wyrobami zawierającymi azbest (z nielicznymi wyjątkami dotyczącymi specjalistycznych wyrobów głównie na potrzeby przemysłu chemicznego bądź energetyki). Narażenie zawodowe na pył azbestowy wiązało się przede wszystkim z występowaniem chorób układu oddechowego: azbestozy (pylicy azbestowej), zmian opłucnowych, międzybłonniaka opłucnej oraz raka płuc. Choroby te mają długi okres inkubacji i mogą ujawnić się nawet po 30 latach od chwili wchłonięcia włókien.

Wyroby zawierające azbest klasyfikowane są w dwóch klasach, przyjmując jako kryterium zawartość azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościową wyrobu:

Klasa I – obejmuje wyroby o gęstości mniejszej niż 1000 kg/m³, definiowane jako miękkie zawierające powyżej 20% azbestu i małą ilość lepszczu. Wyroby te ulegają łatwo uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia stwarzając poważne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego. Do klasy tej zalicza się wyroby takie jak: koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe, materiały i wykładziny cierne.

Klasa II – obejmuje materiały o gęstości powyżej 1000 kg/m³, które zawierają azbest w ilości poniżej 20%. Włókna azbestowe w tych wyrobach są mocno związane i nawet w przypadku mechanicznego uszkodzenia materiału w stosunkowo niewielkiej ilości przedostają się do otoczenia. Wyroby tej klasy są odporne na destrukcję, a duże niebezpieczeństwo zanieczyszczenia środowiska i zagrożenia zdrowia ludzkiego występuje przy ich obróbce mechanicznej (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku rzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Do tego typu materiałów zaliczane są płyty azbestowo – cementowe faliste i płyty azbestowo- cementowe „karo” jak również płyty płaskie powszechnie stosowane w budownictwie. Z wyrobów azbestowo – cementowych produkowane były również rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz przewody kominowe.

Wyroby zawierające azbest z chwilą ich usunięcia z miejsca występowania stają się odpadami, które zostały zakwalifikowane jako odpady niebezpieczne. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów, załącznik nr 1 do rozporządzenia, następujące rodzaje odpadów zawierających azbest zaliczono do odpadów niebezpiecznych:

Tabela 1.

Rodzaje odpadów zawierających azbest zaliczone do odpadów niebezpiecznych

Lp.	Kod odpadu	Podgrupa	Rodzaj
1.	06 07 01	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania chlorowców oraz z chemicznych procesów przetwórstwa chloru	Odpady azbestowe z elektrolizy
2.	06 13 04	Odpady z innych nieorganicznych procesów chemicznych	Odpady z przetwarzania azbestu
3.	10 11 81	Odpady z hutnictwa szkła	Odpady zawierające azbest
4.	10 13 09	Odpady z produkcji spoiw mineralnych (w tym cementu, wapna i tynku) oraz z	Odpady zawierające azbest z produkcji elementów

		wytworzonych z nich wyrobów	cementowo - azbestowych
5.	15 01 11	Odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi)	Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np.azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowym
6.	16 01 11	Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy (włączając maszyny pozadrogowe), odpady z demontażu, przeglądu i konserwacji pojazdów (z wyłączeniem grup 13 i 14 oraz podgrup 16 06 i 16 08)	Okładziny hamulcowe zawierające azbest
7.	16 02 12	Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych	Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest
8.	17 06 01	Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest	Materiały izolacyjne zawierające azbest
9.	17 06 05	Materiały izolacyjne oraz materiały konstrukcyjne zawierające azbest	Materiały konstrukcyjne zawierające azbest

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001r. w sprawie katalogu odpadów

Szacuje się, że na terenie Polski 85% azbestu znajduje się w wyrobach budowlanych. Wyroby te były bardzo popularne w latach 70-tych i 80-tych głównie na terenach wiejskich. W polskich warunkach graniczny okres bezpiecznego użytkowania wyrobów z szarej płyty dachowej elewacyjnej czy też malowanej płyty elewacyjnej wynosi 30 lat. Okres bezpiecznego użytkowania innych wyrobów zawierających azbest jest z reguły krótszy. Bardzo istotną sprawą przy pokryciach dachowych z eternitu był montaż i konserwacja. Z uwagi jednak na fakt, że wiele prac prowadzonych było systemem gospodarczym, występowały liczne błędy w montażu powodujące odkształcanie, a w efekcie pękanie płyt. Uważa się, że prawidłowo zamontowanych i konserwowanych okresowo płyt jest niewiele i stanowią one niewielki procent ogólnej masy pokryć dachowych z eternitu. Jeżeli płyty azbestowo - cementowe są w dobrym stanie technicznym i nie są poddawane działaniom mechanicznym (np. łamane lub poddawane jakiegokolwiek obróbce mechanicznej) nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Groźne jest uwalnianie włókien azbestowych do powietrza, kiedy zachodzi niebezpieczeństwo ich wdychania. Emisja może wystąpić podczas eksploatacji płyt azbestowo - cementowych w złym stanie technicznym (np. popękanych) i podczas usuwania płyt azbestowo - cementowych z budynków bez odpowiednich zabezpieczeń. Dlatego usuwaniem odpadów zawierających azbest mogą zajmować się jedynie wyspecjalizowane w tym zakresie firmy, posiadające odpowiedni sprzęt jak również przeszkoloną kadrę.

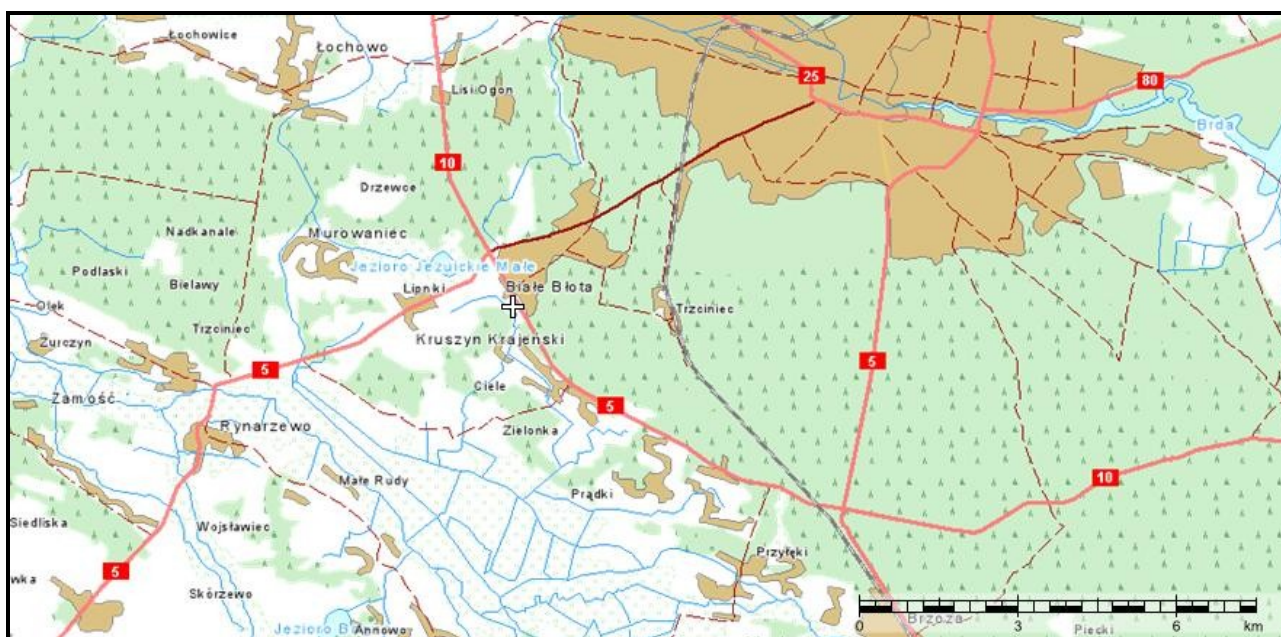
Usuwanie pokryć dachowych i innych materiałów budowlanych zawierających azbest będzie

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

procesem długotrwałym i kosztownym, który musi być rozłożony na wiele lat, realizowanym ze szczególnym zachowaniem bezpieczeństwa i higieny pracy. W związku z tym problem pogarszania się stanu technicznego wyrobów azbestowo - cementowych, w miarę upływu czasu będzie narastać. Jest to ważny argument na rzecz rozpowszechniania, stosowania i egzekwowania właściwych, bezpiecznych metod eksploatacji, usuwania, transportu i unieszkodliwiania odpadów powstałych z tych wyrobów oraz uświadamiania ludności jakie zagrożenia niesie ze sobą azbest.

2. Założenia, dane wyjściowe do przygotowania planu usuwania wyrobów zawierających azbest

Ilustracja 1: Mapa obszaru gminy Białe Błota

Ogólne informacje o gminie

Gmina Białe Błota jest gminą wiejską położoną w południowo-zachodniej części powiatu bydgoskiego. Siedziba gminy – wieś Białe Błota znajduje się zalednie 3 km od granic Bydgoszczy, co niewątpliwie ma ogromny wpływ na dynamikę rozwoju gminy. Sąsiaduje ona z następującymi gminami: miejską - Bydgoszcz, miejsko-wiejskimi: Łabiszyn (powiat zniński), Nakło nad Notecią, Szubin (powiat nakielski), oraz wiejskimi: Nowa Wieś Wielka i Sienko (powiat bydgoski). W jej granicach administracyjnych zlokalizowanych jest 14 miejscowości, z czego w 11 mają swoje siedziby sołectwa: Białe Błota, Ciele, Kruszyn Krajeński, Lisi Ogon, Łochowice, Łochowo, Murowaniec, Prądki, Przyłeki, Trzciniec, Zielonka. Miejscowości niesołeckie: Dębinek, Lipniki, Drzewce.

Na terenie gminy, w samym jej centrum, krzyżują się szlaki komunikacyjne o dużym znaczeniu zarówno lokalnym, jak i krajowym, a nawet międzynarodowym. Tuż obok miejscowości Białe Błota przechodzi droga krajowa nr 5, prowadząca z miejscowości Świecie w województwie kujawsko-pomorskim do przejścia granicznego z Czechami mieszczącego się w miejscowości Lubawce. Jej trasa częściowo pokrywa się z będącą w trakcie budowy drogą ekspresową S5, która docelowo połączy (pośrednio – poprzez autostradę A1 oraz drogę ekspresową S6) aglomerację bydgoską z aglomeracją trójmiejską, poznańską i wrocławską. Na trasie ze Świecia do Wrocławia droga krajowa nr 5 zaliczona jest również do systemu tras europejskich kategorii B (będących odgałęzieniami, odnogami i trasami łącznikowymi), mając nadany numer E261. Łączy ona trasy europejskie: E75 (biegnącą przez Świecie, łączącą Norwegię z Grecją), E30 (w Poznaniu, łączy Irlandię z Rosją) oraz E67 (Finlandia - Czechy) i E40 (we Wrocławiu, Francja – Kazahstan, na granicy z Chinami). Przez gminę przebiegają również droga krajowa nr 10 (łącząca miasto Płońsk w województwie mazowieckim ze Szczecinem i przejściem granicznym do Niemiec w Lubieszynie), oraz droga krajowa nr 25 (łącząca Koszalin, od miejscowości Bobolice, z Wrocławiem, do miejscowości Gęsia Górka). Dogodne połączenia pozwalają na szybką podróż m.in. do Bydgoszczy (7 km do centrum), Torunia (53 km), Poznania (125 km), Gdańska (173 km), Szczecina (256 km), Warszawy (270 km).

Ze względu na bliskość dużej stacji kolejowej, jaką jest Bydgosz Główna, mieszkańcy gminy mają możliwość ekologicznej i bezstresowej podróży pomiędzy okolicznymi miastami, jak i największymi polskimi aglomeracjami.

Gmina zajmuje powierzchnię 12 242 ha, co stanowi około 8,7 % powierzchni całego powiatu. Znaczną część jej obszaru – aż 54% (ok. 6 642 ha) - zajmują obszary leśne należące do Puszczy Bydgoskiej, zarządzane przez Nadleśnictwo Bydgoszcz, która jest dużym kompleksem leśnym położonym w centrum województwa kujawsko – pomorskiego. Jest dla Białych Błot i całego regionu bezcennym obiektem przyrodniczym. Stanowi ważne ogniwo naturalnego korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym, łączącym wzdłuż Wisły, Kampinoski Park Narodowy przez Lasy Gostynińsko-Włocławskie z Borami Tucholskimi. Puszcza zajmuje pola wydmore będące łachami piaszczystymi dawnej prarzeki. 34% (3 811 ha) terytorium gminy zajmują użytki rolne, w tym: grunty orne - 1 997 ha, sady - 14 ha, łąki trwałe - 1 229 ha, pastwiska trwałe - 406 ha.

Gmina Białe Błota znajduje się na południowym skraju obszaru zwanego Pradolina Toruńsko-Eberswaldzką. Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka zajmuje powierzchnię 7,2 tyś. km². Jest rozległą formą dolinną, będącą pozostałością wielkiego szlaku odpływowego wód roztopowych lodowca. Obszar gminy zlokalizowany jest jednocześnie na północnym skraju Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej i w pasie geologicznym tzw. wału kujawsko – pomorskiego (wypiętrzenia wzdłuż linii Kołobrzeg-Bydgoszcz-Włocławek-Opoczno). Nizina Wielkopolsko-Kujawska to kraina równinna o krajobrazie starogłacialnym.

Pas moren czołowych ze zlodowacenia środkowopolskiego został znacznie zniszczony, a jeziora pozarastały i zanikły. Wschodnia i środkowa część gminy leży na skraju Puszczy Bydgoskiej, Przez teren gminy przepływa rzeka Noteć połączona z Kanałem Noteckim. Zdaniem etnografów oraz historyków gmina Białe Błota nie jest umiejscowiona w jednej krainie historycznej. Jej część północno – zachodnia położona jest na skraju Krajny, natomiast część południowo – wschodnia leży na granicy Kujaw. Gmina stanowi bezpośrednią strefę podmiejską Bydgoszczy i z tego też względu pełni funkcje pozarolnicze.

Białe Błota fizjograficznie położone (wg J. Kondrackiego 1998 r.) są w: prowincji - Niż Środkowoeuropejski (31), podprowincji - Pojezierze Południowobałtyckie (314), makroregionu - Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (315.3), mezoregionu - Kotlina Toruńska (315.34). Kotlina Toruńska zlokalizowana jest na południowym skraju Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, której charakterystycznymi elementami są 4 kotlinowe rozszerzenia połączone węższymi odcinkami. W krajobrazie widoczna jest różnica między płaskim, zatorfionym dnem pradoliny użytkowanym jako łąki, a terenami wyżej wzniesionymi, gdzie na powierzchni występują pola wydymowe. Kotlina Toruńska stanowi ciągnące się na linii wschód - zachód obniżenie terenu wzdłuż Wisły, gęsto porośnięte lasami. Północną część Kotliny Toruńskiej stanowi rzeka Wisła. Należy do nielicznych w kraju dużych obszarów leśnych. Teren jest dobrze nawodniony przepływającymi przez Kotlinę rzeczkami, dzięki czemu stanowi dobry teren bytowania ptactwa. Jej atrakcją są jedno z największych w kraju skupiska bocianów. Na szczególną uwagę zasługuje prowadzący przez teren gminy Kanał Notecki, a także Jezioro Jezuickie, gdzie swoje siedliska mają chronione gatunki ptaków, takich jak: bocian czarny i czapla siwa.

Głównym gatunkiem lasotwórczym jest tu sosna zwyczajna, zajmująca 98% powierzchni leśnej. Pojedynczo w lasach gminy Białe Błota i dość licznie w Cielu występuje dąb szypułkowy, poza tym spotkać można grupki wisierek karłowatych. Dąb szypułkowy rośnie pojedynczo w dolinach rzek oraz na łąkach. Występuje także jako domieszka w lasach iglastych i liściastych. Czasem tworzy zwarte drzewostany. Jest potężnym i długowiecznym drzewem, osiągającym wysokość 30 - 40 m. Dębowe drewno jest ciężkie, twarde oraz trwałe, cenione w budownictwie i stolarstwie. Wisienka karłowata jest krzewem osiągającym 1,5 m wysokości z małymi kwaśnymi owocami i błyszczącymi liśćmi. Występuje na nasłonecznionych stokach oraz na brzegach lasów. Na terenie gminy mają siedliska liczne ptaki chronione. Należą do nich: perkoz dwuczuby, perkozek, bąk, krogulec, myszołów, pustułka, kobuz, derkacz, żuraw, pójdzka, puszczyk, zimorodek, dudek, dzięcioł czarny. Gatunki te spotkać można w lasach, na łąkach oraz w przyjeziornych szuwarach jeziora Jezuickiego.

Formy Ochrony Przyrody

Obszar Chronionego Krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej

Obejmuje jedno z największych w Polsce pól wydymowych pokrywające najwyższe (672-675

m npm) terasy Pradoliny Wisły. Składa się z dwóch podjednostek; części zachodniej i części wschodniej. Podobszar zachodni obejmuje podstawowy fragment Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej w granicach dawnego województwa bydgoskiego. Jego powierzchnia ogólna wynosi 246 km² w tym lasy - 231,5 km², wody (głównie Jezioro Jezuićkie) - 1,50 km², tereny pozostałe, przeważnie rolne - 13 km². Omawiany Obszar stanowi strefę masowego wypoczynku mieszkańców Bydgoszczy i innych pobliskich miejscowości. Pełni też ważną rolę w turystyce codziennej i świątecznej. Dużą jego część stanowią tereny leśne obrębu Bartodzieje i zachodni skraj obrębu Bydgoszcz. Obowiązują na nim następujące ograniczenia i zalecenia:

"Ze względu na wysoką podatność na zniszczenie słabo wykształconych gleb leśnych i naruszenie stateczności wydm i pól wydmy - szczególnie nacisk należy położyć na zapobieganie działaniom, które mogłyby doprowadzić do naruszenia tej równowagi. Ze względu na glebo i wodochronny charakter lasów - niektóre fragmenty kompleksów leśnych nie są wskazane do zrębów całkowitych. Wskazana jest natomiast adaptacja lasów do zwiększonej penetracji".

Obszar chronionego krajobrazu Wydm Kotliny Toruńsko-Bydgoskiej został utworzony Rozporządzeniem nr 9 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 roku w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim.

Obszary Natura 2000 - Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego (PLB300001)

Powierzchnia: 32408,6 ha

Obszar obejmuje pradolinę rzeczną o zmiennej szerokości od 2 do 8 km, która ma tu przebieg równoleżnikowy. Od północy obszar graniczy z wysoczyzną Pojezierza Krajeńskiego - maksymalne deniwelacje pomiędzy dnem doliny a skrajem wysoczyzny dochodzą tu do 140 m. Od południa pradolina jest ograniczona piaszczystym Tarasem Szamocińskim, zajęтым w znacznej mierze przez lasy, stykającym się z krawędzią Pojezierza Chodzieskiego. Znaczne części pradoliny zostały zmeliorowane i prowadzona jest na nich gospodarka łąkowa. W kilku miejscach pradoliny założono stawy rybne, na których prowadzona jest intensywna hodowla ryb - stawy Antoniny, Smogulec, Ostrówek, Występ i Ślesin. Zachodnia część pradoliny, objęta przez obszar, jest obecnie doliną Noteci. Część wschodnia jest doliną żeglownego Kanału Bydgoskiego, wybudowanego w końcu XVIII w., łączącego dorzecza Odry i Wisły.

Pomniki przyrody w gminie Białe Błota

Lp.	Miejscowość	Pomnik przyrody	Obwód w pierśnicy (cm)
1	Ciele	dąb szypułkowy	347
		robinia grochodrzew	268

2	Ciele	lipa drobnolistna	397
3	Ciele	dąb szypułkowy	303
4	Lisi Ogon	2 dęby szypułkowe	360 i 250
5	Lisi Ogon – park wiejski	6 wiązów szypułkowych	367, 335, 319, 315, 280 i 280
6	Łochowo, posesja nr 34	dąb szypułkowy	330
7	Łochowo, przy drodze Łochowice-Łochowo	2 lipy drobnolistne	465 i 290
8	Łochowo, ul. Leszczynowa 2	wierzba biała	455
		2 wiązy szypułkowe	300 i 290
9	Łochowo, ul. Niedźwiedzia 4	dąb szypułkowy	310
10	Łochowo, ul. Leszczynowa 13, Skarpa Kanału Górnonoteckiego	głóg jednoszyjkowy	krzew o obwodzie 305 cm na wysokości 40 cm
11	Łochowo – przy śluzie	dąb szypułkowy	295
12	Łochowo – cmentarz	6 dębów szypułkowych	296, 290, 285, 275, 258 i 245
13	Lisi Ogon – przy śluzie	3 wiązy szypułkowe	332,285 i 265
		topola czarna	422
14	Prądki dz. 41	dąb szypułkowy	428
15	Przyłęki dz. 90/2	dąb szypułkowy	365
16	Jasiniec – Białe Błota dz. 159/2	lipa drobnolistna	420
17	Leśnictwo Białe Błota, oddział 240s dz. Nr 159/1	dąb szypułkowy „Dąb Napoleona”	670
18	Lipniki dz. 151/1	dąb szypułkowy	476
19	Jasiniec – Białe Błota Leśnictwo Lipniki oddz 240r.	kasztanowiec zwyczajny	355
		lipa drobnolistna	292
20	Leśnictwo Łochowo oddz. 63a	dąb szypułkowy	395
21	Leśnictwo Zielonka oddz. 126D, obręb Bartodzieje koło miejscowości Stryzek	stanowisko wisienki karłowatej	o powierzchni 100 m ²
22	Gmina Białe Błota	dąb szypułkowy	320

Użytki ekologiczne w gminie Białe Błota

Lp.	Miejscowość	Obręb ewidencyjny	Powierzchnia (ha)	Opis obiektu
1	Zielonka	Białe Błota	2,85	bagno
2	Zielonka	Białe Błota	13,84	bagno z samosiewem sosny i brzozy
3	Lipniki	Białe Błota	4,80	bagno z otaczającym pastwiskiem
4	Lipniki	Białe Błota	18,21	bagno z pastwiskiem przy Jez. Jezuickim
5	Lipniki	Murowaniec	3,14	bagno z łąką

PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BIAŁE BŁOTA

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

6	Lipniki	Kruszyn Krajeński	2,02	bagno z łąką i pastwiskiem
---	---------	-------------------	------	----------------------------

Baza informacyjna dotycząca planu

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 października 2008r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. 2008 nr 200 poz. 1235) właściciele, zarządcy lub użytkownicy w których jest lub był wykorzystywany azbest (wyroby zawierające azbest) są zobowiązani do przeprowadzenia przeglądów i ich oznakowania, następnie zaznaczenia miejsca występowania wyrobów azbestowych w planach sytuacyjnych. Właściciele, zarządcy lub użytkownicy miejsc są zobowiązani do dokonania inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury, do przekazania informacji o wyrobach zawierających azbest oraz miejscu ich występowania marszałkowi województwa, osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami przedkładają informację burmistrzowi miasta lub wójtowi. Informacje podlegają corocznej aktualizacji.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 października 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. 2008 nr 200 poz. 1235) , wyroby azbestowe mogą być wykorzystywane nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 r. Zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów „Programem oczyszczenia kraju z azbestu na lata 2009-2032i”, gminy i miasta opracowują program usuwania azbestu.

Możliwości demontażu

Demontaż pokryć cementowo – azbestowych jest ściśle regulowany przepisami prawnymi. Zawarte są one w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649). Zgodnie z obowiązującym prawem prace polegające na usuwaniu lub naprawie wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne zapewniające prowadzenie prac zgodnie z wcześniej ustalonym planem oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest. Wykonawcy prac powinni posiadać zezwolenie na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne. Prace przy zabezpieczeniu wyrobów zawierających azbest w obiektach i urządzeniach budowlanych lub prace mające na celu jego usunięcie z obiektu lub urządzenia budowlanego powinny

być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu terenowemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.

Wykonawca prac, polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów i urządzeń budowlanych zobowiązany jest między innymi do:

- izolowania od otoczenia obszaru prac przez zastosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska;
- ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych nie mniejszej niż 1 m;
- umieszczenie w widocznym miejscu w strefie prac tablic informacyjnych o treści:
"Uwaga, zagrożenie azbestem";
- zastosowania środków technicznych w celu zmniejszenia emisji azbestu do minimum;
- codziennego usuwania pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prowadzonych prac.

Prace związane z usuwaniem azbestu lub wyrobów zawierających azbest muszą być prowadzone w taki sposób, aby wyeliminować uwalnianie azbestu lub co najmniej zminimalizować pylenie do dopuszczalnych wartości stężeń w powietrzu regulowanych przepisami szczególnymi.

Zapewnienie powyższego wymaga:

- nawilżania wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywania w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- demontażu całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzenia (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp.) tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- odspajania materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,
- codziennego zabezpieczenia zdemontowanych wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz ich magazynowanie i zabezpieczenia w wyznaczonym miejscu.

Demontaż wyrobów zawierających azbest nierozdzielnie związany jest z procesem powstawania odpadów. Obecnie jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie na odpowiednich składowiskach odpadów niebezpiecznych. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest należy do właściciela nieruchomości. Jednak poważną przeszkodą jest brak środków finansowych, co uniemożliwia większości właścicielom nieruchomości podejmowanie działań związanych z usuwaniem azbestu, który występuje między innymi w płytach eternitowych pokrywających dachy budynków. Jednym ze sposobów przyspieszenia przez mieszkańców procesu usuwania wyrobów zawierających azbest i jednocześnie zabezpieczenia środowiska przed zagrożeniem spowodowanym nieodpowiednim postępowaniem z odpadami zawierającymi azbest jest pomoc w sfinansowaniu ze źródeł zewnętrznych np. kosztów usuwania, transportu i unieszkodliwiania

powstałych przy tym odpadów.

Przedsiębiorca, który prowadzi działalność w zakresie transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie tej działalności. Zezwolenie takie wydaje starosta. Transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, należy prowadzić z zachowaniem przepisów dotyczących transportu towarów niebezpiecznych spełniając określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne. Do przedsiębiorcy prowadzącego działalność wyłącznie w zakresie ich transportu na składowisko należy:

- posiadanie karty przekazania odpadu z potwierdzeniem przejęcia odpadu,
- posiadanie dokumentu przewozowego z opisem towarów (odpadów) niebezpiecznych,
- posiadanie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych,
- posiadanie przez kierowcę zaświadczenia ADR o ukończeniu kursu dokształcającego dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne,
- oznakowanie pojazdu odblaskowymi tablicami ostrzegawczymi,
- utrzymanie czystości skrzyni ładunkowej pojazdu,
- sprawdzenie stanu opakowań i ich oznakowanie literą „a”,
- sprawdzenie umocowania sztuk przesyłki z odpadami w pojeździe.

Odpady niebezpieczne zawierające azbest transportowane są na składowisko przeznaczone do składowania tego typu odpadów. Tam następuje ich przekazanie następnemu posiadaczowi odpadów – zarządzającemu składowiskiem i potwierdzenie tego faktu na karcie przekazania odpadu.

3. Uwzględnienie planu usuwania wyrobów zawierających azbest jako elementu gminnego planu gospodarki odpadami

Najważniejszym celem w planowaniu działań odnośnie odpadów zawierających azbest jest bezpieczne dla zdrowia ludzi usunięcie tych wyrobów i zdeponowanie ich na wyznaczonych składowiskach, w sposób eliminujący ich negatywne oddziaływanie.

Zadania organizacyjne:

- opracowanie na poziomie wojewódzkim baz informacyjnych zawierających dane dotyczące lokalizacji, ilości i stanu wyrobów zawierających azbest, na podstawie informacji uzyskanych z przeglądów realizowanych przez właścicieli lub zarządców obiektów i urządzeń budowlanych;
- opracowywanie planów ochrony przed szkodliwością azbestu i programów usuwania wyrobów zawierających azbest na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym,
- oczyszczanie terenów i obiektów publicznych w gminach szczególnie zanieczyszczonych azbestem,

- monitoring usuwania oraz prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- organizacja kampanii reklamowo-propagandowej w zakresie postępowania z odpadami zawierającymi azbest (zwiększenie świadomości zarówno pracowników administracji publicznej, jak i mieszkańców w zakresie oddziaływania azbestu na zdrowie ludzi oraz przepisów i procedur dotyczących azbestu).

4. Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

4.1. Uregulowania prawne użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska

Uregulowania prawne w zakresie azbestu pojawiły się w Ustawie z dnia 19 czerwca 1997 roku (tekst jednolity DZ.U. 1997 Nr 101 poz. 628 ze zmianami) o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa weszła w życie 28 września 1997 roku. Ustawa zakazuje wprowadzenia na polski obszar celny wyrobów zawierających azbest oraz azbestu, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest.

Uregulowania prawne w zakresie azbestu pojawiły się w ustawie Prawo Ochrony Środowiska w związku z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej. Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektyw Wspólnot Europejskich. W tym zakresie jest to dyrektywa Rady 87/217/EWG z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie ograniczania zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu (Dz. Urz. WE L 85 z 28.03.1987).

W myśl ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150) azbest zaliczany jest do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (art. 160, ust. 2 pkt. 1). Ustawa zabrania wprowadzenia do obrotu lub ponownego wykorzystania tych substancji, nakazuje wykorzystywanie, przemieszczanie i eliminowanie substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności. Nakazuje oczyszczenie lub unieszkodliwienie instalacje lub urządzenia, w których są lub były wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska. Dotychczas wykorzystywany azbest podlega sukcesywnej eliminacji. Ustawa nakłada zobowiązanie na wykorzystującego substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska do dokumentowania rodzaju, ilości i miejsc ich występowania oraz sposobu ich eliminowania. Powinien on również okresowo przedkładać marszałkowi województwa informacje o rodzaju, ilości i miejscach ich występowania, jednak osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania

substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska w formie uproszczonej.

Marszałek województwa prowadzi rejestr rodzaju, ilości oraz miejsc występowania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest.

4.2. Akty prawne regulujące szczegółowo użytkowanie i usuwanie wyrobów zawierających azbest

Do głównych aktów prawnych regulujących szczegółowe wymagania i zasady użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest należą:

- „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”, który został zatwierdzony przez Radę Ministrów dnia 14 lipca 2009 roku.

Dyrektywy:

- Dyrektywa Rady z dnia 19 marca 1987 r. w sprawie ograniczania zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu (87/217/EWG) (Dz. U. L 85 z 28.3.1987, str. 40);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 września 1996 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. WE L 257 z 10.10.1996, str. 26, L 156 z 25.06.2003, str. 17 i L 275 z 25.10.2003, str. 32).

Ustawy:

- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997r. (tekst jednolity DZ.U. 1997 Nr 101 poz. 628 ze zmianami) o zakresie stosowania wyrobów zawierających azbest;
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, (Dz. U. z 2001., Nr 62, poz. 628, z późniejszymi zmianami). Określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju i opisuje szczegółowo zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów;
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 25 poz. 150 z późniejszymi zmianami). Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju;
- Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych, (Dz. U. z 2002 r., Nr 199, poz. 1671, z późniejszymi zmianami). Określa zasady przewozu

drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach;

- Ustawa z dnia 31 marca 2004 r. o przewozie kolejowym towarów niebezpiecznych (tekst jednolity Dz. U. 2004 nr 97 poz. 962 ze zmianami). Określa zasady przewozu kolejną towarów niebezpiecznych, obowiązki uczestników tego przewozu, zasady dokonywania oceny zgodności ciśnieniowych urządzeń transportowych, uprawnienia doradcy do spraw bezpieczeństwa przewozu oraz organy i jednostki właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach;

Rozporządzenia

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r., Nr 112, poz. 120);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004 Nr 71 poz. 649);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie dopuszczenia do dnia 31 grudnia 2004 r. wyrobów zawierających włókna azbestowe do produkcji lub do wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2004 Nr 131 poz. 1406);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. 2008 Nr 200 poz. 1235).

Akty prawne dyktujące uregulowania w zakresie ochrony zdrowia w związku ze szkodliwością azbestu:

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie okresowych badań lekarskich pracowników zatrudnionych w zakładach, które stosowały azbest w produkcji (Dz. U. 2004 Nr 183 poz.1896);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2004 Nr 210 poz.2135);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki

badania profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz. U. 2005 Nr 13 poz.109);

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie leczenia uzdrowiskowego osób zatrudnionych przy produkcji wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2005 Nr 131 poz.1100);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie (Dz. U. 2005 Nr 189 poz.1603);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr216, poz. 1824)

4.3. Krajowy Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032

Pilność rozwiązania problemu usuwania wyrobów zawierających azbest wymaga podjęcia natychmiastowych działań. W lipcu 2009 roku został przyjęty przez Radę Ministrów Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 -2032. Realizacja "Programu..." została przewidziana w latach 2009-2032, głównie z uwagi na znaczną, trzydziestoletnią trwałość płyt azbestowo - cementowych, dużą ich ilość oraz wysokie koszty usuwania tych wyrobów. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032 jest kontynuacją i aktualizacją celów oraz działań ustalonych w Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski.

W celu realizacji wszystkich zadań przewidzianych w „Programie...”, niezbędnym jest zaangażowanie administracji publicznej i różnych instytucji działających na trzech poziomach:

- centralnym,
- wojewódzkim,
- lokalnym.

POZIOM CENTRALNY

Na poziomie centralnym został powołany Główny Koordynator do spraw „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” oraz Rada Programowa.

Główny Koordynator do spraw „Programu...” będzie powoływany i odwoływany przez Ministra Gospodarki. Do zadań Głównego Koordynatora należy m. in.:

- przeprowadzanie uzgodnień międzyresortowych w zakresie prac przygotowawczych dla realizacji poszczególnych zadań „Programu...”;
- przygotowywanie materiałów budżetowych związanych z realizacją „Programu...”;
- coroczna aktualizacja „Programu...” ze względu na jego otwartość i konieczność uszczegóławiania wielu zadań;
- stała współpraca z organami administracji rządowej, samorządu terytorialnego oraz innymi, do kompetencji których należy realizacja zadań w zakresie zbieżnym z „Programem...”;
- współpraca z mediami w tematyce azbestu, inspiracja i koordynacja działań ujętych w „Programie...”;
- współpraca z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych i pełnomocnikiem rządu ds. obsługi środków finansowych pochodzących z Unii Europejskiej (rozp. RM z dn. 16.06.1998 r, Dz. U. Nr.76, poz. 494) w zakresie przekazywania i dysponowania środkami pochodzącymi z funduszy wspólnotowych;
- współdziałanie z organizacjami pozarządowymi;
- współpraca z instytucjami udostępniającymi środki finansowe na realizację „Programu...” (Bank Ochrony Środowiska, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, itp.);
- wspomaganie merytoryczne ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawach związanych z azbestem, ministra właściwego do spraw środowiska w zakresie spraw związanych ze zrównoważonym rozwojem, ministra właściwego do spraw zdrowia w zakresie problematyki zdrowotnej, ministra właściwego do spraw infrastruktury w zakresie problematyki określonej w „Programie...”;
- ścisła współpraca z Ministerstwem Środowiska oraz innymi instytucjami w zakresie spraw dotyczących Krajowego Programu Ochrony Środowiska oraz Krajowego Planu Gospodarki Odpadami;
- bieżąca analiza danych , modyfikacja „Programu...” oraz formułowanie nowych zadań;
- sporządzanie i przekazywanie stosownych informacji ze stanu realizacji „Programu...”.

POZIOM WOJEWÓDZTWA

Na poziomie województwa za realizację „Programu...” odpowiada wojewoda i zarząd województwa. Do zadań wojewody należy:

- współpraca z samorządem terytorialnym w zakresie zadań określonych w „Programie...”;
- opiniowanie projektów informacji (sprawozdań) o realizacji „Programu...” na terenie województwa;

- współpraca z Głównym Koordynatorem w zakresie potrzeb wynikających z bieżącej realizacji „Programu...”;
- współpraca z uczelniami i instytucjami naukowymi, organizacjami pozarządowymi, ekspertami poszczególnych dziedzin, niezbędnymi przy realizacji „Programu...”;
- współpraca z lokalnymi mediami w zakresie spraw objętych „Programem...”, a także zagrożeń z tego tytułu;
- opiniowanie wniosków jednostek samorządu terytorialnego na realizację zadań „Programu...”;
- przekazywanie otrzymanych środków finansowych do właściwych jednostek samorządu terytorialnego na realizację zatwierdzonych zadań z zakresu usuwania zagrożeń z tytułu azbestu;
- przekazywanie wytycznych oraz informacji związanych z realizacją „Programu...”;
- przygotowywanie i aktualizacja wojewódzkich programów usuwania wyrobów zawierających azbest.

Do zadań samorządu województwa należy:

- współpraca z samorządem powiatowym i samorządem gminnym;
- przedkładanie informacji o realizacji „Programu...” na terenie województwa Głównemu Koordynatorowi do spraw „Programu...”, wojewodzie oraz organom samorządu terytorialnego, właściwym w zakresie wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;
- współpraca z Głównym Koordynatorem w zakresie potrzeb wynikających z bieżącej realizacji „Programu...”;
- współpraca z uczelniami i instytucjami naukowymi, organizacjami pozarządowymi, ekspertami poszczególnych dziedzin, niezbędnymi przy realizacji „Programu...”;
- współpraca z lokalnymi mediami w zakresie spraw objętych „Programem...”, a także zagrożeń z tego tytułu, zbieranie wniosków dotyczących organizacji i finansowania stosownych przedsięwzięć dotyczących najbardziej zagrożonych terenów lub obiektów publicznych;
- uwzględnianie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w wojewódzkich planach gospodarki odpadami i programach ochrony środowiska;
- opracowanie planu sytuacyjnego rozmieszczenia na terenie województwa wyrobów zawierających azbest na podstawie informacji przekazywanych przez samorząd powiatowy.

POZIOM LOKALNY

Do zadań zarządu powiatu należy:

- sporządzanie rocznych informacji w zakresie realizacji zadań „Programu...” na terenie powiatu oraz ich przekazywanie samorządowi województwa;

- inspirowanie właściwej działalności w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest;
- współpraca z wojewodą, samorządem województwa oraz samorządem gminnym, w zakresie zadań wynikających z „Programu...”;
- współpraca z lokalnymi mediami, szczególnie dla pobudzenia odpowiednich inicjatyw społecznych i przedstawiania opinii;
- współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi „Programu...”;
- uwzględnianie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w powiatowych planach gospodarki odpadami,
- gromadzenie danych liczbowych o ilości i rozmieszczeniu wyrobów stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 14 sierpnia 1998r.;
- ustalanie rejonów spodziewanego wzrostu zagrożenia pyłem azbestu z uwagi na koncentrację występowania uszkodzeń lub technologicznego zużycia wyrobów zawierających azbest.

Do zadań rady powiatu należy:

- nadzorowanie wykorzystania przyznanych środków finansowych;
- prowadzenie lokalnej polityki społecznej w zakresie opłat za składowanie odpadów zawierających azbest, w stosunku do uboższych właścicieli obiektów. Częściowe lub całkowite zwalnianie z opłat – inicjowanie i organizowanie innych form pomocy dla mieszkańców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Do zadań zarządu gminy należy:

- uwzględnianie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnych planach gospodarki odpadami;
- współpraca z lokalnymi mediami celem rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem;
- przygotowywanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu;
- przygotowywanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji zadań „Programu...”.

Do zadań rady gminy należy:

- przyjmowanie rocznych sprawozdań finansowych zarządu gminy z realizacji zadań „Programu...”.

4.4. Obowiązki i pozwolenia w zakresie postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest

Obowiązki właścicieli i zarządzających obiektami i instalacjami lub urządzeniami zawierającymi azbest lub wyrobami zawierającymi azbest

Niżej wymienione obowiązki i sposób postępowania określają:

1. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192 poz. 1876);
2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649);
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz.1824);
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. 2008 Nr 200 poz. 1235).

Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest:

1. Przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest poprzez wykonanie spisu z natury. Inwentaryzację należało sporządzić do dnia 28 maja 2004 r. Sposób przedstawienia wyników inwentaryzacji dotyczy:

- wyrobów zawierających azbest i miejsca ich wykorzystywania,
- wyrobów zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone.

Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informację odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

2. Sporządzenie "oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest".

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia technicznego oraz terenu, na którym znajdują się wyroby zawierające azbest, zobowiązany jest do sporządzenia - w dwóch egzemplarzach „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”. Właściciele lub zarządcy, którzy spełnili ten obowiązek wcześniej – sporządzają następnie

„Oceny...” w terminach wynikających z warunków poprzedniej „Oceny...” tzn.:

- po pięciu latach, jeżeli wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie technicznym i nieuszkodzone,
- po roku, jeżeli przy poprzedniej „Ocenie...” ujawnione zostały drobne (do 3% powierzchni wyrobów) uszkodzenia.

Wyroby, które posiadały lub posiadają duże i widoczne uszkodzenia – powinny zostać natychmiast usunięte.

3. Oznakowanie pomieszczeń, w których znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest – odpowiednim znakiem ostrzegawczym dla azbestu.

4. Opracowanie i wywieszenie na widocznym miejscu instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest.

5. Zaznaczenie na planie sytuacyjnym terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest.

6. Opracowanie corocznego planu kontroli jakości powietrza obejmującego pomiary stężenia azbestu w pomieszczeniach zawierających azbest.

W przypadku stwierdzonego w wyniku realizacji planu kontroli przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia pyłów zawierających azbest w środowisku pracy, jest niedopuszczalne dalsze wykorzystywanie instalacji lub urządzenia i konieczne jest jej oczyszczanie poprzez usunięcie wyrobów zawierających azbest lub ich wymianę.

Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów:

1. Identyfikacja azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia poprzez uprawnione laboratorium. Wykonawca prac jest zobowiązany do identyfikacji azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach. Prace polegają na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium.

2. Zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest do właściwego organu administracji architektoniczno - budowlanej.

3. Uzyskanie od wykonawcy prac, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania robót i oczyszczenia z azbestu, a następnie przechowywanie oświadczenia przez okres co najmniej 5-let, wraz z inną dokumentacją budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu.

Obowiązki wykonawcy prac związanych z usuwaniem azbestu oraz postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

1. Wykonawcy prac, które polegają na demontażu elementów azbestowych jako wytwórcy odpadów niebezpiecznych, przed przystąpieniem do wykonywania prac, zobowiązani są do:

- uzyskania od organu ochrony środowiska – wojewoda/starosta - decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, jeżeli ilość odpadów przekracza 0,1 Mg rocznie, jeżeli ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych nie przekracza 0,1 Mg rocznie należy przedłożyć informację o sposobie gospodarowania wytwarzanymi odpadami;
- przeszkolenia przez uprawnioną instytucję zatrudnionych pracowników, osób kierujących lub nadzorujących prace polegające na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania;
- posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie prac oraz zabezpieczenie pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu. Pracownicy zatrudnieni w narażeniu na azbest powinni być wyposażeni w odpowiednie do warunków pracy środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie ochronne;
- opracowania przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest. Plan prac zawiera informacje określone w obowiązujących przepisach;
- przed przystąpieniem do prac, wykonawca jest zobowiązany do zgłoszenia tego faktu właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.

Zgłoszenie zawiera informacje określone w obowiązujących przepisach.

Informacje, które powinien zawierać szczegółowy plan prac usuwania wyrobów azbestowych oraz zgłoszenie organowi nadzoru budowlanego i inspektorowi pracy określa rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649).

Przed przystąpieniem do prac polegających na demontażu elementów zawierających azbest wykonawca jest zobowiązany odpowiednio przygotować miejsce prowadzenia prac m. in poprzez:

- odizolowanie obszaru prac od otoczenia poprzez stosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska;
- ogrodzenie terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla pieszych, przy zastosowaniu odpowiednich osłon;
- umieszczenie w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych "Uwaga! Zagrożenie azbestem";

- przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, aż do gruntu, a teren wokół objęty kurtyną, powinien być wyłożony grubą folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej.

Wszystkie prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest należy prowadzić w taki sposób aby uniemożliwić emisję azbestu do środowiska oraz zminimalizować pylenie.

Aby to osiągnąć:

- wyroby azbestowe przed ich usunięciem powinny być nawilżone wodą i utrzymywane w stanie wilgotnym przez cały czas pracy;
- wyroby (płyty, kształtki, rury) należy demontować w całości, w miarę możliwości unikając destrukcji mechanicznej;
- do prac należy używać narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze;
- w przypadku stwierdzenia występowania przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu należy prowadzić kontrolny monitoring powietrza;
- codziennie zabezpieczać zdemontowane wyroby i odpady zawierające azbest i magazynować je na wyznaczonym i zabezpieczonym miejscu;
- usunięte wyroby azbestowe (>1000 kg/m tj. płyty i części płyt azbestowo - cementowych) należy pakować w folię polietylenową o grubości nie mniejszej niż 2 mm;
- przed opakowaniem pyłu azbestowe, wyroby i odpady wyrobów azbestowych miękkich (<1000 kg/m³) należy przy użyciu cementu zestalić;
- opakowania z odpadami powinny być szczelnie zamknięte i oznakowane w sposób trwały.

Po zakończeniu prac polegających na demontażu elementów azbestowych należy oczyścić teren robót i jego otoczenie. Prace porządkowe należy wykonywać starannie stosując metody uniemożliwiające emisję pyłu azbestu do środowiska przez zastosowanie urządzeń filtracyjno - wentylacyjnych z wysoko skutecznym filtrem lub na mokro.

Po wykonaniu prac wykonawca jest zobowiązany do przedstawienia zleceniodawcy (właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości) pisemnego oświadczenia stwierdzającego prawidłowość wykonania prac. W przypadku, kiedy przedmiotem prac były wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m³ lub wyroby mocno uszkodzone i zniszczone lub prace obejmowały wyroby zawierające azbest krokidolit lub prowadzone były w pomieszczeniach zamkniętych, wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia wyników badania powietrza, przeprowadzonego przez uprawnione do tego laboratorium lub instytucję.

5. Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających

Zgodnie z danymi z przeprowadzonej inwentaryzacji stwierdza się, że na terenie gminy Białe Błota występuje 1081,67 Mg wyrobów azbestowych. Do przeliczenia przyjęto wskaźnik: średnia masa płyty azbestowo - cementowej waży 11 kg. Szczegółowe zestawienia ilości występowania wyrobów zawierających azbest przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2.

Zestawienie występowania wyrobów z płyty falistej cementowo - azbestowej wg miejsca występowania

Lp.	Adres	Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest	Ilość [m ²]	Ilość łączna [Mg]
Białe Błota				
1.	ul. Asfaltowa 4	Zadaszenie budynku mieszkalnego	208	2,29
2.	ul. Asfaltowa 8	Zadaszenie budynku mieszkalnego i garażu	140	1,54
3.	ul. Asfaltowa 10	Zadaszenie budynku mieszkalnego	168	1,85
4.	ul. Berberysowa 9	Zadaszenie garażu	16	0,18
5.	ul. Bracka 27	Zadaszenie budynku gospodarczego	107	1,18
6.	ul. Barycka 41 A	-	40	0,44
7.	ul. Barycka 45	Zadaszenie budynku mieszkalnego	180	1,98
8.	ul. Centralna 25 A	Zadaszenie budynku mieszkalnego	156	1,72
9.	ul. Centralna 49	-	85	0,94
10.	ul. Centralna 67	Zadaszenie wiaty	100	1,1
11.	ul. Centralna 77	-	20	0,22
12.	ul. Centralna 80	-	100	1,1
13.	ul. Centralna 99	Zadaszenie budynku mieszkalnego	87	0,96
14.	ul. Cisowa 14	Zadaszenie budynku mieszkalnego	120	1,32
15.	ul. Cisowa 16	Zadaszenie budynku mieszkalnego	120	1,32
16.	ul. Cisowa 148	Zadaszenie budynku mieszkalnego	80	0,88
17.	ul. Daleka 26	Zadaszenie budynku gospodarczego	8	0,09
18.	ul. Chełmska 2	Zadaszenie budynku gospodarczego	43	0,47
19.	ul. Chełmska 4	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	178	1,96
20.	ul. Chlebowa 37	Zadaszenie budynku mieszkalnego	100	1,1
21.	ul. Czahary 19	Zadaszenie budynku mieszkalnego	150	1,65
22.	ul. Czahary 35	Zadaszenie wiaty	26	0,29
23.	ul. Czekoladowa 12	Zadaszenie budynku gospodarczego	20	0,22

24.	ul. Czekoladowa 32	Zadaszenie budynku gospodarczego	7	0,08
25.	ul. Czerska 14	Zadaszenie budynku gospodarczego	80	0,88
26.	ul. Czerska 101	Zadaszenie budynku gospodarczego	32	0,72
27.	ul. Czerska 109	Zadaszenie budynku gospodarczego	65	0,72
28.	ul. Chudoby 26	Zadaszenie budynku mieszkalnego	10	0,11
29.	ul. Dworska 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	80	0,88
30.	ul. Gontowa 7	Zadaszenie budynku mieszkalnego	130	1,43
31.	ul. Goplany 9	Zadaszenie wiaty	126	1,39
32.	ul. Judyma 3	Zadaszenie budynku mieszkalny	120	1,32
33.	ul. Judyma 6	Zadaszenie budynku mieszkalnego	140	1,54
34.	ul. Kruszyńska 2 B	Zadaszenie budynku gospodarczego	50	0,55
35.	ul. Kruszyńska 4	Zadaszenie budynku gospodarczego	50	0,55
36.	ul. Kruszyńska 9	Zadaszenie budynku gospodarczego	350	3,85
37.	ul. Leśna 1	Zadaszenie budynku gospodarczego	450	4,95
38.	ul. Literacka 5	Zadaszenie budynku mieszkalnego	150	1,65
39.	ul. Ludowa 42	Zadaszenie budynku gospodarczego	28	0,31
40.	ul. Ludowa 38	Zadaszenie budynku gospodarczego	33	0,36
41.	ul. Młoda 3	Zadaszenie budynku gospodarczego	40	0,44
42.	ul. Młoda 10	Zadaszenie budynku gospodarczego	50	0,55
43.	ul. Modra 11	Zadaszenie budynku gospodarczego	100	1,1
44.	ul. Niedzielna 1	Zadaszenie budynku gospodarczego	500	5,5
45.	ul. Niedzielna 5	Zadaszenie budynku gospodarczego	100	1,1
46.	ul. Niedzielna 22	Zadaszenie budynku gospodarczego	95	1,05
47.	ul. Obwodowa 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego	70	0,77
48.	ul. Przemysłowa 5	Zadaszenie budynku magazynowego	3680	40,48
49.	ul. Przemysłowa 5	Zadaszenie budynku magazynowego	1600	17,6
50.	ul. Słoneczna 3	Zadaszenie budynku mieszkalnego i garażu	70	0,77
51.	ul. Szubińska 11, 15	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	300	3,3
52.	ul. Szubińska 14	Zadaszenie budynku gospodarczego	140	1,54
53.	ul. Temidy 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego	150	1,65
Suma:			11048	121,53
Ciele				
1.	ul. Bluszczowa 1	Zadaszenie budynku mieszkalnego	140	1,54
2.	ul. Bluszczowa 4	Zadaszenie budynku gospodarczego	250	2,75

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

3.	ul. Bluszczowa 14	Zadaszenie budynku gospodarczego	136	1,5
4.	ul. Bluszczowa	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego + materiał składowany	600	6,6
5.	ul. Bluszczowa 26	Zadaszenie budynku gospodarczego	60	0,66
6.	ul. Bluszczowa 32	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	290	3,19
7.	ul. Bluszczowa 36	Zadaszenie budynku gospodarczego	50	0,55
8.	ul. Bluszczowa	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	300	3,3
9.	ul. Kościelna 1	Zadaszenie budynku gospodarczego	200	2,2
10.	ul. Kościelna	-	100	1,1
11.	ul. Kościelna	Zadaszenie budynku gospodarczego i wiaty	18510	203,61
12.	ul. Łowiecka 15, 13	Zadaszenie budynku mieszkalnego	130	1,43
13.	Osiedle 6	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	210	2,31
14.	Osiedle (przy nr 8)	Zadaszenie budynku gospodarczego	600	6,6
15.	Osiedle 10	Zadaszenie budynku mieszkalnego	66	0,73
16.	ul. Pogodna 5	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	214	2,35
17.	ul. Przylesie 13	Zadaszenie budynku gospodarczego+ materiał składowany	180	1,98
18.	ul. Przylesie 17	Zadaszenie budynku gospodarczego	140	1,54
19.	ul. Przylesie 19	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego + materiał składowany	280	3,08
20.	ul. Przylesie 25	Zadaszenie budynku mieszkalnego, inwentarskiego i stodoły	510	5,61
21.	ul. Przylesie 43	Zadaszenie budynku gospodarczego	83	0,91
22.	ul. Przylesie	Zadaszenie budynku gospodarczego	80	0,88
23.	Stare Ciele 12	Zadaszenie stodoły	160	1,76
24.	ul. Tęczowa 5	Zadaszenie budynku gospodarczego +materiał składowany	400	4,4
25.	ul. Ułańska 8	Zadaszenie budynku gospodarczego	70	0,77
26.	ul. Ułańska 20	Zadaszenie budynku mieszkalnego, gospodarczego i inwentarskiego	2016	22,18
27.	ul. Wspólna 18	Zadaszenie budynku inwentarskiego i wiaty	200	2,2
28.	ul. Wypoczynkowa 10	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	480	5,28
29.	ul. Źródłana 25	Zadaszenie budynku inwentarskiego	100	1,1
30.	ul. Źródłana 43	Zadaszenie budynku mieszkalnego i	1050	11,55

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

		gospodarczego		
31.	ul. Źródłana	Zadaszenie budynku gospodarczego, inwentarskiego i stodoły	650	7,15
Suma:			28255	310,81
Drzewce				
1.	Drzewiecka 3,4	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	420	4,62
2.	Działka 13	Zadaszenie budynku mieszkalnego	46	0,51
3.	Działka 23	-	38	0,42
4.	Działka 28	Zadaszenie budynku gospodarczego	70	0,77
5.	Działka 28	Zadaszenie budynku mieszkalnego	38	0,42
6.	Działka 30	Zadaszenie budynku gospodarczego	40	0,44
7.	Działka 34	Zadaszenie budynku mieszkalnego	50	0,55
8.	Działka 52	Zadaszenie budynku gospodarczego	40	0,44
9.	Działka 62	Zadaszenie budynku gospodarczego	50	0,55
10.	Działka 63	Zadaszenie budynku gospodarczego	9	0,1
11.	Działka 64	Zadaszenie budynku mieszkalnego	34	0,37
12.	Działka (naprzeciwko 130)	Zadaszenie budynku mieszkalnego	64	0,7
13.	Działka (na alei Dębowej)	Zadaszenie budynku mieszkalnego	36	0,4
14.	-	Zadaszenie budynku mieszkalny	100	1,1
15.	-	Zadaszenie budynku mieszkalnego	40	0,44
16.	-	Zadaszenie budynku mieszkalnego	26	0,29
17.	ul. Długa 1	Zadaszenie budynku mieszkalnego	50	0,55
18.	ul. Długa 19	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	145	1,6
19.	ul. Drzewiecka 3	Zadaszenie budynku mieszkalnego	110	1,21
20.	ul. Drzewiecka 19	Zadaszenie budynku gospodarczego	80	0,88
21.	ul. Drzewiecka 30	Zadaszenie budynku gospodarczego	50	0,55
22.	u. Drzewiecka	Zadaszenie budynku gospodarczego	150	1,65
23.	ul. Ogrodowa	Zadaszenie budynku mieszkalnego	90	0,99
Suma:			1776	19,54
Kruszyn Krajeński				
1.	ul. Akacyjowa 14	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	560	6,16
2.	ul. Brzozowa 21	Zadaszenie budynku gospodarczego	150	1,65

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

3.	ul. Ceramiczna 3	Zadaszenie budynku magazynowego	800	8,8
4.	ul. Kasztanowa 18	Zadaszenie budynku inwentarskiego i stodoły	500	5,5
5.	ul. Kolejowa	-	150	1,65
6.	ul. Kolejowa	Zadaszenie budynku gospodarczego	-	0
7.	ul. Kolejowa	-	60	0,66
8.	ul. Kolejowa	Zadaszenie stodoły	50	0,55
9.	ul. Kwiatowa 22	Zadaszenie budynku gospodarczego + materiał składowany	167	1,84
10.	ul. Leszczynowa	-	140	1,54
11.	ul. Lipowa 5	Zadaszenie budynku mieszkalnego	220	2,42
12.	ul. Lipowa 1	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	570	6,27
13.	ul. Lipowa 37	Zadaszenie budynku gospodarczego, inwentarskiego i garażu	1060	11,66
14.	ul. Lipowa 43	Zadaszenie budynku mieszkalnego i inwentarskiego	480	5,28
15.	ul. Lipowa 57	Zadaszenie budynku gospodarczego + materiał składowany	210	2,31
16.	ul. Lipowa 67/65	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	720	7,92
17.	ul. Lipowa 95	Zadaszenie budynku mieszkalnego	190	2,09
18.	ul. Lipowa 98	Zadaszenie budynku gospodarczego i stodoły	380	4,18
19.	ul. Lipowa 101	Zadaszenie budynku mieszkalnego	160	1,76
20.	ul. Lipowa 13	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	254	2,79
21.	ul. Lipowa	Zadaszenie wiaty	500	5,5
22.	ul. Łąkowa 12	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	180	1,98
23.	ul. Łochowska 23	-	6	0,07
24.	ul. Łochowska 25	-	23	0,25
25.	ul. Łochowska 31	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	432	4,75
26.	ul. Łochowska 53	-	50	0,55
27.	ul. Ogrodowa 13	Zadaszenie budynku gospodarczego	120	1,32
28.	ul. Ogrodowa 98	Zadaszenie budynku mieszkalnego	40	0,44
29.	ul. Ogrodowa	Zadaszenie budynku mieszkalnego	25	0,28
30.	ul. Patrolowa 3	Zadaszenie budynku gospodarczego	25	0,28

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

31.	ul. Słoneczna 18	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	320	3,52
32.	ul. Stepowa 8	Zadaszenie budynku gospodarczego	212	2,33
33.	ul. Szubińska 3	Zadaszenie budynku gospodarczego + materiał składowany	250	2,75
34.	ul. Szubińska 24	-	80	0,88
35.	ul. Szubińska	-	25	0,28
Suma:			9109	100,2
Lipinki				
1.	ul. Akacyjowa 2	Zadaszenie budynku gospodarczego, inwentarskiego i stodoły	505	5,56
2.	ul. Akacyjowa (obok nr 15)	-	270	2,97
3.	ul. Akacyjowa 22	Zadaszenie budynku gospodarczego	230	2,53
4.	ul. Jaśminowa 23	Zadaszenie budynku inwentarskiego	350	3,85
5.	ul. Łubinowa	Zadaszenie budynku gospodarczego	240	2,64
6.	ul. Tatarakowa 6	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	810	8,91
7.	ul. Wierzbowa 24	Zadaszenie budynku gospodarczego	600	6,6
8.	ul. Wierzbowa 26	Zadaszenie budynku mieszkalnego	130	1,43
9.	ul. Wierzbowa 36	-	40	0,44
Suma:			3175	34,93
Lisi Ogon				
1.	ul. Dworska 2	Zadaszenie budynku gospodarczego	160	1,76
2.	ul. Gajowa 4	Zadaszenie budynku mieszkalnego	140	1,54
3.	ul. Hubertusa 5	Materiał składowany	25	0,28
4.	ul. Hubertusa 7	Zadaszenie budynku mieszkalnego	140	1,54
5.	ul. Hubertusa 13	Zadaszenie budynku mieszkalnego	120	1,32
6.	ul. Kasztanowa 3	Zadaszenie budynku gospodarczego	460	5,06
7.	ul. Łąkowa 1	Zadaszenie budynku mieszkalnego i inwentarskiego	240	2,64
8.	ul. Łowiskowa 19	Zadaszenie budynku mieszkalnego	150	1,65
9.	ul. Łowiskowa 31	Zadaszenie budynku gospodarczego, inwentarskiego + materiał składowany	534	5,87
10.	ul. Łowiskowa 35	Zadaszenie budynku gospodarczego	70	0,77
11.	ul. Przyjazna 11	Zadaszenie wiaty	80	0,88
12.	ul. Sierpowa 1	Zadaszenie budynku mieszkalnego	180	1,98
13.	ul. Sierpowa 7	Zadaszenie budynku gospodarczego	210	2,31

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

14.	ul. Starowejska 24	Zadaszenie budynku gospodarczego	710	7,81
15.	ul. Satrowiejska	Zadaszenie budynku mieszkalnego	120	1,32
16.	ul. Szczecińska 1	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	380	4,18
17.	ul. Toruńska 6	Zadaszenie stodoły	300	3,3
18.	ul. Wiejska 1	Zadaszenie budynku inwentarskiego	270	2,97
19.	ul. Wyczynowa 3	Zadaszenie budynku gospodarczego	420	4,62
20.	Lisi Ogon 47	Zadaszenie budynku gospodarczego	120	1,32
21.	Lisi Ogon 73	Zadaszenie budynku magazynowego	300	3,3
Suma:			5129	56,42
Łochowice				
1.	ul. Cisowa 3	Zadaszenie budynku gospodarczego	120	1,32
2.	ul. Kanałowa 1	Zadaszenie budynku inwentarskiego i stodoły	240	2,64
3.	u. Kanałowa 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	210	2,31
4.	ul. Leszczynowa 2	Zadaszenie budynku inwentarskiego	60	0,66
5.	ul. Łąkowa 8	Zadaszenie budynku inwentarskiego i stodoły	186	2,05
6.	ul. Łąkowa 12	Zadaszenie budynku gospodarczego	100	1,1
7.	ul. Łąkowa 22	Zadaszenie budynku inwentarskiego	64	0,7
8.	ul. Łąkowa 26	Zadaszenie budynku gospodarczego	-	0
9.	ul. Łąkowa 42	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	244	2,68
10.	ul. Łąkowa 48	Zadaszenie budynku gospodarczego	48	0,53
11.	ul. Łąkowa 50	Zadaszenie budynku gospodarczego	50	0,55
12.	ul. Łąkowa 52	Zadaszenie budynku mieszkalnego i stodoły	280	3,08
13.	ul. Łąkowa 58	Zadaszenie budynku mieszkalnego i inwentarskiego	250	2,75
14.	ul. Łąkowa 60	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	200	2,2
15.	ul. Łąkowa 64	-	150	1,65
16.	ul. Nakielska 3	Zadaszenie budynku mieszkalnego i wiaty	124	1,36
17.	ul. Nakielska 6	Zadaszenie budynku inwentarskiego	160	1,76
18.	ul. Nakielska 8	Zadaszenie budynku mieszkalnego	100	1,1
19.	ul. Nakielska 12	Zadaszenie budynku mieszkalnego	150	1,65
20.	ul. Nakielska 66	Zadaszenie budynku gospodarczego	184	2,02
21.	ul. Rodzinna	Zadaszenie budynku gospodarczego	200	2,2

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

22.	ul. Ślesińska 5	Zadaszenie budynku gospodarczego	340	3,74
23.	ul. Żubrza 7	Zadaszenie budynku gospodarczego	54	0,59
24.	Łochowice 36	Zadaszenie budynku gospodarczego i wiaty	1090	11,99
Suma:			4604	50,64
Łochowo				
1.	ul. Brzozowa 12	Zadaszenie budynku mieszkalnego	150	1,65
2.	ul. Brzozowa - Jałowcowa	Zadaszenie budynku gospodarczego	25	0,28
3.	ul. Brzozowa 13	Zadaszenie budynku gospodarczego i mieszkalnego	350	3,85
4.	ul. Brzozowa 26	Zadaszenie budynku gospodarczego	120	1,32
5.	ul. Cyprysowa 13	-	150	1,65
6.	ul. Dębowa 22	Zadaszenie budynku mieszkalnego	150	1,65
7.	ul. Dębowa 26	Zadaszenie budynku gospodarczego	120	1,32
8.	ul. Dębowa 28	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	220	2,42
9.	ul. Geparda 12	Zadaszenie budynku gospodarczego + składowanie	190	2,09
10.	ul. Jabłonowa 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego	240	2,64
11.	ul. Jarzębinowa 3	-	140	1,54
12.	ul. Jałowcowa 1	Zadaszenie budynku gospodarczego	150	1,65
13.	ul. Jałowcowa 12	Zadaszenie budynku gospodarczego	60	0,66
14.	ul. Jałowcowa 14	Zadaszenie budynku gospodarczego	30	0,33
15.	ul. Jesionowa 3	Zadaszenie budynku gospodarczego	120	1,32
16.	ul. Jodłowa 7	Zadaszenie budynku gospodarczego	25	0,28
17.	ul. Kalinowa 6	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	240	2,64
18.	ul. Kasztanowa 1	Zadaszenie budynku mieszkalnego	150	1,65
19.	ul. Laskowa 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	190	2,09
20.	ul. Laskowa 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	220	2,42
21.	ul. Leszczynowa 1	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	120	1,32
22.	ul. Leszczynowa 3	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	200	2,2
23.	ul. Leszczynowa 5	Zadaszenie budynku magazynowego i gospodarczego	130	1,43
24.	ul. Leszczynowa 6	Zadaszenie budynku gospodarczego	260	2,86

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

25.	ul. Leszczynowa 7	Zadaszenie budynku gospodarczego	18	0,2
26.	ul. Leszczynowa 8	Zadaszenie budynku gospodarczego	210	2,31
27.	ul. Leszczynowa 9	Zadaszenie budynku gospodarczego	70	0,77
28.	ul. Letniskowa	Zadaszenie budynku gospodarczego	10	0,11
29.	ul. Modrzewiowa 10	Zadaszenie budynku gospodarczego	30	0,33
30.	ul. Modrzewiowa 14	Zadaszenie budynku gospodarczego	40	0,44
31.	ul. Olszynowa 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	460	5,06
32.	ul. Sosnowa 3	Zadaszenie budynku gospodarczego	450	4,95
33.	ul. Sosnowa 19	Zadaszenie budynku gospodarczego	180	1,98
34.	ul. Sosnowa 33	Zadaszenie budynku gospodarczego	140	1,54
35.	ul. Sosnowa (przy Lwiej)	Zadaszenie budynku gospodarczego	300	3,3
36.	ul. Szosa Bydgoska 11	Zadaszenie budynku gospodarczego	50	0,55
37.	ul. Szosa Nakielska 13	Zadaszenie budynku mieszkalnego	140	1,54
38.	ul. Szosa Nakielska 15	Zadaszenie budynku mieszkalnego	140	1,54
39.	ul. Szosa Nakielska 16	Zadaszenie budynku gospodarczego	260	2,86
40.	ul. Szosa Nakielska 17	Zadaszenie budynku gospodarczego	160	1,76
41.	ul. Szosa Nakielska 19	Zadaszenie budynku mieszkalnego	100	1,1
42.	ul. Szosa Nakielska 26	Zadaszenie budynku gospodarczego	216	2,38
43.	ul. Szosa Nakielska 36	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	1100	12,1
44.	ul. Szosa Nakielska	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	124	1,36
45.	ul. Świerkowa 8	Zadaszenie budynku gospodarczego	90	0,99
46.	ul. Topolowa 3	Zadaszenie budynku gospodarczego	247	2,72
47.	ul. Topolowa 11	Zadaszenie budynku gospodarczego	405	4,46
48.	ul. Tygrysia 10	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	150	1,65
49.	ul. Wierzbowa 7	Zadaszenie budynku gospodarczego + składowanie	200	2,2
50.	ul. Wierzbowa 9	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	200	2,2
51.	ul. Wilcza 8	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	250	2,75
52.	ul. Wilcza 10	Zadaszenie budynku mieszkalnego	100	1,1
Suma:			**	105,49
			Nieprawidłowe	

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

			wyrażenie **	
Murowaniec				
1.	ul. Agatowa 11	Zadaszenie budynku gospodarczego	60	0,66
2.	ul. Bazaltowa 6	Zadaszenie budynku gospodarczego	210	2,31
3.	ul. Diamentowa 11	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	155	1,71
4.	ul. Długa 25	-	35	0,39
5.	Ul. Dzięcioła 19	Zadaszenie budynku mieszkalnego i garażu	145	1,6
6.	ul. Jaskółcza 10	Zadaszenie budynku mieszkalnego	160	1,76
7.	ul. Jaskółcza 13	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	150	1,65
8.	ul. Jaskółcza 25	-	100	1,1
9.	ul. Jastrzębia 1 A	Zadaszenie budynku mieszkalnego	110	1,21
10.	ul. Jastrzębia 34	Zadaszenie budynku gospodarczego	80	0,88
11.	ul. Jastrzębia 39	Zadaszenie budynku gospodarczego	200	2,2
12.	ul. Jastrzębia 54	Zadaszenie budynku mieszkalnego	60	0,66
13.	ul. Jastrzębia 66	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	210	2,31
14.	ul. Jastrzębia	Zadaszenie budynku gospodarczego	50	0,55
15.	ul. Łochowska 7	Zadaszenie wiaty	60	0,66
16.	ul. Łochowska 18	-	180	1,98
17.	ul. Łochowska 38	Zadaszenie wiaty + materiał składowany	160	1,76
18.	ul. Marmurowa 15	Zadaszenie budynku gospodarczego	130	1,43
19.	ul. Nurzyka 29	-	120	1,32
20.	ul. Opałowa 12	Zadaszenie budynku gospodarczego	330	3,63
21.	ul. Sokola 1	Zadaszenie budynku gospodarczego	30	0,33
22.	ul. Sokola 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	70	0,77
23.	ul. Starszokolna 16	Zadaszenie budynku gospodarczego	30	0,33
24.	ul. Troci 5	Zadaszenie budynku mieszkalnego	140	1,54
25.	ul. Żurawia 18	Zadaszenie garażu	25	0,28
26.	Stary Murowaniec 32	Zadaszenie stodoły	80	0,88
Suma:			3080	33,88
Prądki				
1.	ul. Gościnną 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	500	5,5

2.	ul. Graniczna 4	-	-	0
3.	ul. Kustawom 8	Zadaszenie budynku inwentarskiego i stodoły	450	4,95
4.	ul. Osada 11	Zadaszenie budynku gospodarczego	150	1,65
5.	ul. Pomnikowa 6	Zadaszenie budynku inwentarskiego i stodoły	830	9,13
6.	ul. Śluzowa 6	Zadaszenie budynku gospodarczego	160	1,76
7.	ul. Śluzowa 8	-	20	0,22
8.	ul. Uroczysko 9	Zadaszenie budynku gospodarczego + materiał składowany	490	5,39
Suma:			2600	28,6
Przyłęki				
1.	ul. Altanowa 15	Zadaszenie budynku mieszkalnego	100	1,1
2.	ul. Cicha 7	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	300	3,3
3.	ul. Cicha 20	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	165	1,82
4.	ul. Dymna 1	Zadaszenie budynku mieszkalnego	80	0,88
5.	ul. Dymna 5	Zadaszenie budynku mieszkalnego	170	1,87
6.	ul. Dymna 9	Zadaszenie budynku gospodarczego	120	1,32
7.	ul. Dymna 10	Zadaszenie budynku gospodarczego	380	4,18
8.	ul. Księżycowa 11	Zadaszenie budynku mieszkalnego	70	0,77
9.	ul. Księżycowa 19	Zadaszenie budynku gospodarczego	104	1,14
10.	ul. Księżycowa 21	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	200	2,2
11.	ul. Księżycowa 23	Zadaszenie budynku gospodarczego	180	1,98
12.	ul. Jałowcowa 17	Zadaszenie budynku gospodarczego	140	1,54
13.	ul. Jasna 5	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	810	8,91
14.	ul. Jasna 17	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	200	2,2
15.	ul. Jasna 26	Zadaszenie budynku gospodarczego	270	2,97
16.	ul. Młoda 17	Zadaszenie budynku mieszkalnego	160	1,76
17.	ul. Młyńska 2	Zadaszenie budynku gospodarczego	88	0,97
18.	ul. Młyńska 8	Zadaszenie budynku gospodarczego	70	0,77
19.	ul. Młyńska 16	Zadaszenie budynku gospodarczego	10	0,11
20.	ul. Mostowa 10	Zadaszenie budynku mieszkalnego	17	0,19
21.	ul. Mostowa 7A	Zadaszenie budynku mieszkalnego i	130	1,43

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

		gospodarczego		
22.	ul. Podjazd 1	Zadaszenie budynku gospodarczego	46	0,51
23.	ul. Przyłęcka 7	Zadaszenie budynku gospodarczego	70	0,77
24.	ul. Rolna 3	Zadaszenie budynku mieszkalnego + składowane	200	2,2
25.	ul. Rolna 6	Zadaszenie budynku gospodarczego	180	1,98
26.	ul. Wiatrakowa 1	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	330	3,63
27.	ul. Wodna 4	Zadaszenie budynku gospodarczego	200	2,2
28.	ul. Wydymowa 9	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	270	2,97
29.	ul. Zabytkowa 21	Zadaszenie budynku gospodarczego	294	3,23
30.	ul. Zabytkowa 28	Zadaszenie budynku mieszkalnego	62	0,68
31.	ul. Zabytkowa 30	Zadaszenie budynku gospodarczego	45	0,5
32.	ul. Zabytkowa 31	Zadaszenie budynku mieszkalnego	110	1,21
33.	ul. Zabytkowa 36	Zadaszenie budynku gospodarczego	75	0,83
34.	ul. Zabytkowa 36A	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	240	2,64
35.	ul. Zabytkowa 38	Zadaszenie budynku gospodarczego	300	3,3
36.	ul. Zakładowa 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	125	1,38
37.	ul. Zakładowa 4	Zadaszenie budynku gospodarczego	250	2,75
Suma:			** Nieprawidł owe wyrażenie **	** Nieprawid łowe wyrażenie **
Trzciniec				
1.	ul. Gminna15	Zadaszenie budynku mieszkalnego	6	0,07
2.	ul. Gminna 21	Zadaszenie budynku gospodarczego	15	0,17
3.	ul. Gminna	Zadaszenie wiaty	20	0,22
4.	ul. Laskowa 3	Zadaszenie budynku gospodarczego	230	2,53
5.	ul. Laskowa 13	Zadaszenie garażu	18	0,2
6.	ul. Laskowa 26	Zadaszenie garażu	40	0,44
7.	ul. Łososiowa	Zadaszenie budynku gospodarczego	40	0,44
Suma:			369	4,06
Zielonka				
1.	ul. Biznesowa 16	Zadaszenie budynku mieszkalnego	120	1,32

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

2.	ul. Biznesowa 18	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	220	2,42
3.	ul. Biznesowa	Zadaszenie budynku gospodarczego	100	1,1
4.	ul. Bocianowo 1	Zadaszenie budynku mieszkalnego	105	1,16
5.	ul. Bocianowo 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	650	7,15
6.	ul. Borowikowa 4	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	162	7,15
7.	ul. Borowikowa 8	Zadaszenie budynku gospodarczego	20	0,22
8.	ul. Borowikowa 15	Zadaszenie budynku mieszkalnego	50	0,55
9.	ul. Bydgoska 8	Zadaszenie budynku gospodarczego	100	1,1
10.	ul. Bydgoska 9	Zadaszenie budynku mieszkalnego	100	1,1
11.	ul. Bydgoska (działka nr 159/1)	Zadaszenie budynku gospodarczego	60	0,66
12.	ul. Długa 6	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	280	3,08
13.	ul. Długa 24	Zadaszenie budynku mieszkalnego	300	3,3
14.	ul. Gruszowa	Zadaszenie budynku gospodarczego	120	1,32
15.	ul. Grzybowa 10	Zadaszenie budynku gospodarczego	850	9,35
16.	ul. Jodłowa 90	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	120	1,32
17.	ul. Jodłowa 48	Zadaszenie budynku gospodarczego	135	1,49
18.	ul. Jodłowa 35	Zadaszenie budynku gospodarczego	120	1,32
19.	ul. 18	Zadaszenie budynku mieszkalnego + składowanie	260	2,86
20.	ul. Jodłowa 16	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	160	1,76
21.	ul. Jodłowa 14	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	220	2,42
22.	ul. Jodłowa 8	Zadaszenie budynku gospodarczego	340	3,74
23.	ul. Jodłowa 7	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	240	2,64
24.	ul. Jodłowa 5	Zadaszenie budynku gospodarczego	90	0,99
25.	ul. Jodłowa 3	Zadaszenie budynku gospodarczego	80	0,88
26.	ul. Jodłowa 2	Zadaszenie budynku gospodarczego	550	6,05
27.	ul. Jaworowa 15	Zadaszenie budynku gospodarczego	650	7,15
28.	ul. Kielecka 18	Zadaszenie budynku mieszkalnego	150	1,65
29.	ul. Kielecka 23	Zadaszenie budynku mieszkalnego	100	1,1
30.	ul. Laskowa 12	Zadaszenie budynku mieszkalnego i	780	8,58

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

		gospodarczego		
31.	ul. Laskowa 14	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	130	1,43
32.	ul. Laskowa 16	Zadaszenie budynku mieszkalnego	100	1,1
33.	ul. Leśna 5	Zadaszenie budynku gospodarczego	220	2,42
34.	ul. Lubczykowa 12	Zadaszenie budynku gospodarczego	126	1,39
35.	ul. Melisy 4	Zadaszenie budynku mieszkalnego	130	1,43
36.	ul. Modrzewiowa 1	Zadaszenie budynku gospodarczego	170	1,87
37.	ul. Modrzewiowa 3	Zadaszenie budynku gospodarczego	280	3,08
38.	ul. Orzechowa 2	Zadaszenie budynku mieszkalnego	100	1,1
39.	ul. Orzechowa 22	Zadaszenie budynku gospodarczego	200	2,2
40.	ul. Sójki 4	Zadaszenie budynku gospodarczego	106	1,17
41.	ul. Szpakowa 28	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	100	1,1
42.	ul. Szpakowa 25	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	410	4,51
43.	ul. Szpakowa 19	Zadaszenie budynku gospodarczego	100	1,1
44.	ul. Szpakowa 15	Zadaszenie budynku gospodarczego	180	1,98
45.	ul. Szpakowa 15	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	180	1,98
46.	ul. Szpakowa 14	Zadaszenie budynku gospodarczego	100	1,1
47.	ul. Szpakowa 11, 10	Zadaszenie budynku gospodarczego	144	1,58
48.	ul. Szpakowa (naprzeciw nr 7 i 9)	Zadaszenie budynku gospodarczego	100	1,1
49.	ul. Szpakowa 9	Zadaszenie budynku gospodarczego	150	1,65
50.	ul. Szpakowa 7	Zadaszenie budynku gospodarczego	40	0,44
51.	ul. Szpakowa 5	Zadaszenie budynku gospodarczego	110	1,21
52.	ul. Wrzosowa 4	Zadaszenie budynku gospodarczego + składowanie	380	4,18
53.	ul. Zawilcowa 14	Zadaszenie budynku mieszkalnego i gospodarczego	230	2,53
54.	ul. Zielona 21	Zadaszenie budynku gospodarczego	110	1,21
55.	ul. Zielona 17	Zadaszenie budynku gospodarczego	90	0,99
56.	ul. Zielona 13	Zadaszenie budynku mieszkalnego	150	1,65
57.	ul. Zielona 11	Zadaszenie budynku gospodarczego	400	4,4
58.	ul. Zielona 9	Zadaszenie budynku gospodarczego	400	4,4
59.	ul. Zielona 5	Zadaszenie budynku gospodarczego	220	2,42
60.	ul. Zielona 3	Zadaszenie budynku gospodarczego	160	1,76

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

	Suma:	** Nieprawidłowe wyrażenie **	** Nieprawidłowe wyrażenie **
Suma:		97844	1081,67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji w 2009 r.

Tabela 3.

Informacja o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu na terenie gminy

Lp.	Adres	Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest	Ilość [m ²]	Ilość łączna [Mg]
Białe Błota				
1.	ul. Asfaltowa 4	Płyta falista azbestowo-cementowa	208	2,29
2.	ul. Asfaltowa 8	Płyta falista azbestowo-cementowa	140	1,54
3.	ul. Asfaltowa10	Płyta falista azbestowo-cementowa	168	1,85
4.	ul. Berberysowa 9	Płyta falista azbestowo-cementowa	16	0,18
5.	ul. Bracka 27	Płyta falista azbestowo-cementowa	107	1,18
6.	ul. Barycka 41 A	Płyta falista azbestowo-cementowa	40	0,44
7.	ul. Barycka 45	Płyta falista azbestowo-cementowa	180	1,98
8.	ul. Centralna 25 A	Płyta falista azbestowo-cementowa	156	1,72
9.	ul. Centralna 49	Płyta falista azbestowo-cementowa	85	0,94
10.	ul. Centralna 67	Płyta falista azbestowo-cementowa	100	1,1
11.	ul. Centralna 77	Płyta falista azbestowo-cementowa	20	0,22
12.	ul. Centralna 80	Płyta falista azbestowo-cementowa	100	1,1
13.	ul. Centralna 99	Płyta falista azbestowo-cementowa	87	0,96
14.	ul. Cisowa 14	Płyta falista azbestowo-cementowa	120	1,32
15.	ul. Cisowa 16	Płyta falista azbestowo-cementowa	120	1,32
16.	ul. Cisowa 148	Płyta falista azbestowo-cementowa	80	0,88
17.	ul. Daleka 26	Płyta falista azbestowo-cementowa	8	0,09
18.	ul. Chełmska 2	Płyta falista azbestowo-cementowa	43	0,47
19.	ul. Chełmska 4	Płyta falista azbestowo-cementowa	178	1,96
20.	ul. Chlebowa 37	Płyta falista azbestowo-cementowa	100	1,1
21.	ul. Czahary 19	Płyta falista azbestowo-cementowa	150	1,65
22.	ul. Czahary 35	Płyta falista azbestowo-cementowa	26	0,29
23.	ul. Czekoladowa 12	Płyta falista azbestowo-cementowa	20	0,22
24.	ul. Czekoladowa 32	Płyta falista azbestowo-cementowa	7	0,08
25.	ul. Czerska 14	Płyta falista azbestowo-cementowa	80	0,88
26.	ul. Czerska 101	Płyta falista azbestowo-cementowa	32	0,72
27.	ul. Czerska 109	Płyta falista azbestowo-cementowa	65	0,72
28.	ul. Chudoby 26	Płyta falista azbestowo-cementowa	10	0,11
29.	ul. Dworska 2	Płyta falista azbestowo-cementowa	80	0,88
30.	ul. Gontowa 7	Płyta falista azbestowo-cementowa	130	1,43
31.	ul. Goplany 9	Płyta falista azbestowo-cementowa	126	1,39

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

32.	ul. Judyma 3	Płyta falista azbestowo-cementowa	120	1,32
33.	ul. Judyma 6	Płyta falista azbestowo-cementowa	140	1,54
34.	ul. Kruszyńska 2 B	Płyta falista azbestowo-cementowa	50	0,55
35.	ul. Kruszyńska 4	Płyta falista azbestowo-cementowa	50	0,55
36.	ul. Kruszyńska 9	Płyta falista azbestowo-cementowa	350	3,85
37.	ul. Leśna 1	Płyta falista azbestowo-cementowa	450	4,95
38.	ul. Literacka 5	Płyta falista azbestowo-cementowa	150	1,65
39.	ul. Ludowa 42	Płyta falista azbestowo-cementowa	28	0,31
40.	ul. Ludowa 38	Płyta falista azbestowo-cementowa	33	0,36
41.	ul. Młoda 3	Płyta falista azbestowo-cementowa	40	0,44
42.	ul. Młoda 10	Płyta falista azbestowo-cementowa	50	0,55
43.	ul. Modra 11	Płyta falista azbestowo-cementowa	100	1,1
44.	ul. Niedzielna 1	Płyta falista azbestowo-cementowa	500	5,5
45.	ul. Niedzielna 5	Płyta falista azbestowo-cementowa	100	1,1
46.	ul. Niedzielna 22	Płyta falista azbestowo-cementowa	95	1,05
47.	ul. Obwodowa 2	Płyta falista azbestowo-cementowa	70	0,77
48.	ul. Przemysłowa 5	Płyta falista azbestowo-cementowa	3680	40,48
49.	ul. Przemysłowa 5	Płyta falista azbestowo-cementowa	1600	17,6
50.	ul. Słoneczna 3	Płyta falista azbestowo-cementowa	70	0,77
51.	ul. Szubińska 11, 15	Płyta falista azbestowo-cementowa	300	3,3
52.	ul. Szubińska 14	Płyta falista azbestowo-cementowa	140	1,54
53.	ul. Temidy 2	Płyta falista azbestowo-cementowa	150	1,65
Suma:			11048	121,53
Ciele				
1.	ul. Bluszczowa 1	Płyta falista azbestowo-cementowa	140	1,54
2.	ul. Bluszczowa 4	Płyta falista azbestowo-cementowa	250	2,75
3.	ul. Bluszczowa 14	Płyta falista azbestowo-cementowa	136	1,5
4.	ul. Bluszczowa	Płyta falista azbestowo-cementowa	600	6,6
5.	ul. Bluszczowa 26	Płyta falista azbestowo-cementowa	60	0,66
6.	ul. Bluszczowa 32	Płyta falista azbestowo-cementowa	290	3,19
7.	ul. Bluszczowa 36	Płyta falista azbestowo-cementowa	50	0,55
8.	ul. Bluszczowa	Płyta falista azbestowo-cementowa	300	3,3
9.	ul. Kościelna 1	Płyta falista azbestowo-cementowa	200	2,2
10.	ul. Kościelna	Płyta falista azbestowo-cementowa	100	1,1
11.	ul. Kościelna	Płyta falista azbestowo-cementowa	18510	203,61
12.	ul. Łowiecka 15, 13	Płyta falista azbestowo-cementowa	130	1,43

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

13.	Osiedle 6	Płyta falista azbestowo-cementowa	210	2,31
14.	Osiedle (przy nr 8)	Płyta falista azbestowo-cementowa	600	6,6
15.	Osiedle 10	Płyta falista azbestowo-cementowa	66	0,73
16.	ul. Pogodna 5	Płyta falista azbestowo-cementowa	214	2,35
17.	ul. Przylesie 13	Płyta falista azbestowo-cementowa	180	1,98
18.	ul. Przylesie 17	Płyta falista azbestowo-cementowa	140	1,54
19.	ul. Przylesie 19	Płyta falista azbestowo-cementowa	280	3,08
20.	ul. Przylesie 25	Płyta falista azbestowo-cementowa	510	5,61
21.	ul. Przylesie 43	Płyta falista azbestowo-cementowa	83	0,91
22.	ul. Przylesie	Płyta falista azbestowo-cementowa	80	0,88
23.	Stare Ciele 12	Płyta falista azbestowo-cementowa	160	1,76
24.	ul. Tęczowa 5	Płyta falista azbestowo-cementowa	400	4,4
25.	ul. Ułańska 8	Płyta falista azbestowo-cementowa	70	0,77
26.	ul. Ułańska 20	Płyta falista azbestowo-cementowa	2016	22,18
27.	ul. Wspólna 18	Płyta falista azbestowo-cementowa	200	2,2
28.	ul. Wypoczynkowa 10	Płyta falista azbestowo-cementowa	480	5,28
29.	ul. Źródłana 25	Płyta falista azbestowo-cementowa	100	1,1
30.	ul. Źródłana 43	Płyta falista azbestowo-cementowa	1050	11,55
31.	ul. Źródłana	Płyta falista azbestowo-cementowa	650	7,15
Suma:			28255	310,81
Drzewce				
1.	Drzewiecka 3,4	Płyta falista azbestowo-cementowa	420	4,62
2.	Działka 13	Płyta falista azbestowo-cementowa	46	0,51
3.	Działka 23	Płyta falista azbestowo-cementowa	38	0,42
4.	Działka 28	Płyta falista azbestowo-cementowa	70	0,77
5.	Działka 28	Płyta falista azbestowo-cementowa	38	0,42
6.	Działka 30	Płyta falista azbestowo-cementowa	40	0,44
7.	Działka 34	Płyta falista azbestowo-cementowa	50	0,55
8.	Działka 52	Płyta falista azbestowo-cementowa	40	0,44
9.	Działka 62	Płyta falista azbestowo-cementowa	50	0,55
10.	Działka 63	Płyta falista azbestowo-cementowa	9	0,1
11.	Działka 64	Płyta falista azbestowo-cementowa	34	0,37
12.	Działka (naprzeciwko 130)	Płyta falista azbestowo-cementowa	64	0,7
13.	Działka (na alei Dębowej)	Płyta falista azbestowo-cementowa	36	0,4

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

14.	-	Płyta falista azbestowo-cementowa	100	1,1
15.	-	Płyta falista azbestowo-cementowa	40	0,44
16.	-	Płyta falista azbestowo-cementowa	26	0,29
17.	ul. Długa 1	Płyta falista azbestowo-cementowa	50	0,55
18.	ul. Długa 19	Płyta falista azbestowo-cementowa	145	1,6
19.	ul. Drzewiecka 3	Płyta falista azbestowo-cementowa	110	1,21
20.	ul. Drzewiecka 19	Płyta falista azbestowo-cementowa	80	0,88
21.	ul. Drzewiecka 30	Płyta falista azbestowo-cementowa	50	0,55
22.	u. Drzewiecka	Płyta falista azbestowo-cementowa	150	1,65
23.	ul. Ogrodowa	Płyta falista azbestowo-cementowa	90	0,99
Suma:			1776	19,54
Kruszyn Krajeński				
1.	ul. Akacyjowa 14	Płyta falista azbestowo-cementowa	560	6,16
2.	ul. Brzozowa 21	Płyta falista azbestowo-cementowa	150	1,65
3.	ul. Ceramiczna 3	Płyta falista azbestowo-cementowa	800	8,8
4.	ul. Kasztanowa 18	Płyta falista azbestowo-cementowa	500	5,5
5.	ul. Kolejowa	Płyta falista azbestowo-cementowa	150	1,65
6.	ul. Kolejowa	Płyta falista azbestowo-cementowa	-	0
7.	ul. Kolejowa	Płyta falista azbestowo-cementowa	60	0,66
8.	ul. Kolejowa	Płyta falista azbestowo-cementowa	50	0,55
9.	ul. Kwiatowa 22	Płyta falista azbestowo-cementowa	167	1,84
10.	ul. Leszczynowa	Płyta falista azbestowo-cementowa	140	1,54
11.	ul. Lipowa 5	Płyta falista azbestowo-cementowa	220	2,42
12.	ul. Lipowa 1	Płyta falista azbestowo-cementowa	570	6,27
13.	ul. Lipowa 37	Płyta falista azbestowo-cementowa	1060	11,66
14.	ul. Lipowa 43	Płyta falista azbestowo-cementowa	480	5,28
15.	ul. Lipowa 57	Płyta falista azbestowo-cementowa	210	2,31
16.	ul. Lipowa 67/65	Płyta falista azbestowo-cementowa	720	7,92
17.	ul. Lipowa 95	Płyta falista azbestowo-cementowa	190	2,09
18.	ul. Lipowa 98	Płyta falista azbestowo-cementowa	380	4,18
19.	ul. Lipowa 101	Płyta falista azbestowo-cementowa	160	1,76
20.	ul. Lipowa 13	Płyta falista azbestowo-cementowa	254	2,79
21.	ul. Lipowa	Płyta falista azbestowo-cementowa	500	5,5
22.	ul. Łąkowa 12	Płyta falista azbestowo-cementowa	180	1,98
23.	ul. Łochowska 23	Płyta falista azbestowo-cementowa	6	0,07
24.	ul. Łochowska 25	Płyta falista azbestowo-cementowa	23	0,25

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

25.	ul. Łochowska 31	Płyta falista azbestowo-cementowa	432	4,75
26.	ul. Łochowska 53	Płyta falista azbestowo-cementowa	50	0,55
27.	ul. Ogrodowa 13	Płyta falista azbestowo-cementowa	120	1,32
28.	ul. Ogrodowa 98	Płyta falista azbestowo-cementowa	40	0,44
29.	ul. Ogrodowa	Płyta falista azbestowo-cementowa	25	0,28
30.	ul. Patrolowa 3	Płyta falista azbestowo-cementowa	25	0,28
31.	ul. Słoneczna 18	Płyta falista azbestowo-cementowa	320	3,52
32.	ul. Stepowa 8	Płyta falista azbestowo-cementowa	212	2,33
33.	ul. Szubińska 3	Płyta falista azbestowo-cementowa	250	2,75
34.	ul. Szubińska 24	Płyta falista azbestowo-cementowa	80	0,88
35.	ul. Szubińska	Płyta falista azbestowo-cementowa	25	0,28
Suma:			9109	100,2
Lipinki				
1.	ul. Akacyjowa 2	Płyta falista azbestowo-cementowa	505	5,56
2.	ul. Akacyjowa (obok nr 15)	Płyta falista azbestowo-cementowa	270	2,97
3.	ul. Akacyjowa 22	Płyta falista azbestowo-cementowa	230	2,53
4.	ul. Jaśminowa 23	Płyta falista azbestowo-cementowa	350	3,85
5.	ul. Łubinowa	Płyta falista azbestowo-cementowa	240	2,64
6.	ul. Tatarakowa 6	Płyta falista azbestowo-cementowa	810	8,91
7.	ul. Wierzbowa 24	Płyta falista azbestowo-cementowa	600	6,6
8.	ul. Wierzbowa 26	Płyta falista azbestowo-cementowa	130	1,43
9.	ul. Wierzbowa 36	Płyta falista azbestowo-cementowa	40	0,44
Suma:			3175	34,93
Lisi Ogon				
1.	ul. Dworska 2	Płyta falista azbestowo-cementowa	160	1,76
2.	ul. Gajowa 4	Płyta falista azbestowo-cementowa	140	1,54
3.	ul. Hubertusa 5	Płyta falista azbestowo-cementowa	25	0,28
4.	ul. Hubertusa 7	Płyta falista azbestowo-cementowa	140	1,54
5.	ul. Hubertusa 13	Płyta falista azbestowo-cementowa	120	1,32
6.	ul. Kasztanowa 3	Płyta falista azbestowo-cementowa	460	5,06
7.	ul. Łąkowa 1	Płyta falista azbestowo-cementowa	240	2,64
8.	ul. Łowiskowa 19	Płyta falista azbestowo-cementowa	150	1,65
9.	ul. Łowiskowa 31	Płyta falista azbestowo-cementowa	534	5,87
10.	ul. Łowiskowa 35	Płyta falista azbestowo-cementowa	70	0,77
11.	ul. Przyjazna 11	Płyta falista azbestowo-cementowa	80	0,88

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

12.	ul. Sierpowa 1	Płyta falista azbestowo-cementowa	180	1,98
13.	ul. Sierpowa 7	Płyta falista azbestowo-cementowa	210	2,31
14.	ul. Starowejska 24	Płyta falista azbestowo-cementowa	710	7,81
15.	ul. Satrowiejska	Płyta falista azbestowo-cementowa	120	1,32
16.	ul. Szczecińska 1	Płyta falista azbestowo-cementowa	380	4,18
17.	ul. Toruńska 6	Płyta falista azbestowo-cementowa	300	3,3
18.	ul. Wiejska 1	Płyta falista azbestowo-cementowa	270	2,97
19.	ul. Wyczynowa 3	Płyta falista azbestowo-cementowa	420	4,62
20.	Lisi Ogon 47	Płyta falista azbestowo-cementowa	120	1,32
21.	Lisi Ogon 73	Płyta falista azbestowo-cementowa	300	3,3
Suma:			5129	56,42
Łochowice				
1.	ul. Cisowa 3	Płyta falista azbestowo-cementowa	120	1,32
2.	ul. Kanałowa 1	Płyta falista azbestowo-cementowa	240	2,64
3.	u. Kanałowa 2	Płyta falista azbestowo-cementowa	210	2,31
4.	ul. Leszczynowa 2	Płyta falista azbestowo-cementowa	60	0,66
5.	ul. Łąkowa 8	Płyta falista azbestowo-cementowa	186	2,05
6.	ul. Łąkowa 12	Płyta falista azbestowo-cementowa	100	1,1
7.	ul. Łąkowa 22	Płyta falista azbestowo-cementowa	64	0,7
8.	ul. Łąkowa 26	Płyta falista azbestowo-cementowa	-	0
9.	ul. Łąkowa 42	Płyta falista azbestowo-cementowa	244	2,68
10.	ul. Łąkowa 48	Płyta falista azbestowo-cementowa	48	0,53
11.	ul. Łąkowa 50	Płyta falista azbestowo-cementowa	50	0,55
12.	ul. Łąkowa 52	Płyta falista azbestowo-cementowa	280	3,08
13.	ul. Łąkowa 58	Płyta falista azbestowo-cementowa	250	2,75
14.	ul. Łąkowa 60	Płyta falista azbestowo-cementowa	200	2,2
15.	ul. Łąkowa 64	Płyta falista azbestowo-cementowa	150	1,65
16.	ul. Nakielska 3	Płyta falista azbestowo-cementowa	124	1,36
17.	ul. Nakielska 6	Płyta falista azbestowo-cementowa	160	1,76
18.	ul. Nakielska 8	Płyta falista azbestowo-cementowa	100	1,1
19.	ul. Nakielska 12	Płyta falista azbestowo-cementowa	150	1,65
20.	ul. Nakielska 66	Płyta falista azbestowo-cementowa	184	2,02
21.	ul. Rodzinna	Płyta falista azbestowo-cementowa	200	2,2
22.	ul. Ślesińska 5	Płyta falista azbestowo-cementowa	340	3,74
23.	ul. Żubrza 7	Płyta falista azbestowo-cementowa	54	0,59
24.	Łochowice 36	Płyta falista azbestowo-cementowa	1090	11,99

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

			Suma:	4604	50,64
Łochowo					
1.	ul. Brzozowa 12	Płyta falista cementowo - azbestowa	150	1,65	
2.	ul. Brzozowa - Jałowcowa	Płyta falista cementowo - azbestowa	25	0,28	
3.	ul. Brzozowa 13	Płyta falista cementowo - azbestowa	350	3,85	
4.	ul. Brzozowa 26	Płyta falista cementowo - azbestowa	120	1,32	
5.	ul. Cyprysowa 13	Płyta falista cementowo - azbestowa	150	1,65	
6.	ul. Dębowa 22	Płyta falista cementowo - azbestowa	150	1,65	
7.	ul. Dębowa 26	Płyta falista cementowo - azbestowa	120	1,32	
8.	ul. Dębowa 28	Płyta falista cementowo - azbestowa	220	2,42	
9.	ul. Geparda 12	Płyta falista cementowo - azbestowa	190	2,09	
10.	ul. Jabłonowa 2	Płyta falista cementowo - azbestowa	240	2,64	
11.	ul. Jarzębinowa 3	Płyta falista cementowo - azbestowa	140	1,54	
12.	ul. Jałowcowa 1	Płyta falista cementowo - azbestowa	150	1,65	
13.	ul. Jałowcowa 12	Płyta falista cementowo - azbestowa	60	0,66	
14.	ul. Jałowcowa 14	Płyta falista cementowo - azbestowa	30	0,33	
15.	ul. Jesionowa 3	Płyta falista cementowo - azbestowa	120	1,32	
16.	ul. Jodłowa 7	Płyta falista cementowo - azbestowa	25	0,28	
17.	ul. Kalinowa 6	Płyta falista cementowo - azbestowa	240	2,64	
18.	ul. Kasztanowa 1	Płyta falista cementowo - azbestowa	150	1,65	
19.	ul. Laskowa 2	Płyta falista cementowo - azbestowa	190	2,09	
20.	ul. Laskowa 2	Płyta falista cementowo - azbestowa	220	2,42	
21.	ul. Leszczynowa 1	Płyta falista cementowo - azbestowa	120	1,32	
22.	ul. Leszczynowa 3	Płyta falista cementowo - azbestowa	200	2,2	
23.	ul. Leszczynowa 5	Płyta falista cementowo - azbestowa	130	1,43	
24.	ul. Leszczynowa 6	Płyta falista cementowo - azbestowa	260	2,86	
25.	ul. Leszczynowa 7	Płyta falista cementowo - azbestowa	18	0,2	
26.	ul. Leszczynowa 8	Płyta falista cementowo - azbestowa	210	2,31	
27.	ul. Leszczynowa 9	Płyta falista cementowo - azbestowa	70	0,77	
28.	ul. Letniskowa	Płyta falista cementowo - azbestowa	10	0,11	
29.	ul. Modrzewiowa 10	Płyta falista cementowo - azbestowa	30	0,33	
30.	ul. Modrzewiowa 14	Płyta falista cementowo - azbestowa	40	0,44	
31.	ul. Olszynowa 2	Płyta falista cementowo - azbestowa	460	5,06	
32.	ul. Sosnowa 3	Płyta falista cementowo - azbestowa	450	4,95	
33.	ul. Sosnowa 19	Płyta falista cementowo - azbestowa	180	1,98	

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

34.	ul. Sosnowa 33	Płyta falista cementowo - azbestowa	140	1,54
35.	ul. Sosnowa (przy Lwiej)	Płyta falista cementowo - azbestowa	300	3,3
36.	ul. Szosa Bydgoska 11	Płyta falista cementowo - azbestowa	50	0,55
37.	ul. Szosa Nakielska 13	Płyta falista cementowo - azbestowa	140	1,54
38.	ul. Szosa Nakielska 15	Płyta falista cementowo - azbestowa	140	1,54
39.	ul. Szosa Nakielska 16	Płyta falista cementowo - azbestowa	260	2,86
40.	ul. Szosa Nakielska 17	Płyta falista cementowo - azbestowa	160	1,76
41.	ul. Szosa Nakielska 19	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1
42.	ul. Szosa Nakielska 26	Płyta falista cementowo - azbestowa	216	2,38
43.	ul. Szosa Nakielska 36	Płyta falista cementowo - azbestowa	1100	12,1
44.	ul. Szosa Nakielska	Płyta falista cementowo - azbestowa	124	1,36
45.	ul. Świerkowa 8	Płyta falista cementowo - azbestowa	90	0,99
46.	ul. Topolowa 3	Płyta falista cementowo - azbestowa	247	2,72
47.	ul. Topolowa 11	Płyta falista cementowo - azbestowa	405	4,46
48.	ul. Tygrysia 10	Płyta falista cementowo - azbestowa	150	1,65
49.	ul. Wierzbowa 7	Płyta falista cementowo - azbestowa	200	2,2
50.	ul. Wierzbowa 9	Płyta falista cementowo - azbestowa	200	2,2
51.	ul. Wilcza 8	Płyta falista cementowo - azbestowa	250	2,75
52.	ul. Wilcza 10	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1
Suma:			** Nieprawidłowe wyrażenie **	105,49
Murowaniec				
1.	ul. Agatowa 11	Płyta falista azbestowo-cementowa	60	0,66
2.	ul. Bazaltowa 6	Płyta falista azbestowo-cementowa	210	2,31
3.	ul. Diamentowa 11	Płyta falista azbestowo-cementowa	155	1,71
4.	ul. Długa 25	Płyta falista azbestowo-cementowa	35	0,39
5.	Ul Dzieńcioła 19	Płyta falista azbestowo-cementowa	145	1,6
6.	ul. Jaskółcza 10	Płyta falista azbestowo-cementowa	160	1,76
7.	ul. Jaskółcza 13	Płyta falista azbestowo-cementowa	150	1,65
8.	ul. Jaskółcza 25	Płyta falista azbestowo-cementowa	100	1,1
9.	ul. Jastrzębia 1 A	Płyta falista azbestowo-cementowa	110	1,21
10.	ul. Jastrzębia 34	Płyta falista azbestowo-cementowa	80	0,88
11.	ul. Jastrzębia 39	Płyta falista azbestowo-cementowa	200	2,2

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

12.	ul. Jastrzębia 54	Płyta falista azbestowo-cementowa	60	0,66
13.	ul. Jastrzębia 66	Płyta falista azbestowo-cementowa	210	2,31
14.	ul. Jastrzębia	Płyta falista azbestowo-cementowa	50	0,55
15.	ul. Łochowska 7	Płyta falista azbestowo-cementowa	60	0,66
16.	ul. Łochowska 18	Płyta falista azbestowo-cementowa	180	1,98
17.	ul. Łochowska 38	Płyta falista azbestowo-cementowa	160	1,76
18.	ul. Marmurowa 15	Płyta falista azbestowo-cementowa	130	1,43
19.	ul. Nurzyka 29	Płyta falista azbestowo-cementowa	120	1,32
20.	ul. Opałowa 12	Płyta falista azbestowo-cementowa	330	3,63
21.	ul. Sokola 1	Płyta falista azbestowo-cementowa	30	0,33
22.	ul. Sokola 2	Płyta falista azbestowo-cementowa	70	0,77
23.	ul. Starszokolna 16	Płyta falista azbestowo-cementowa	30	0,33
24.	ul. Troci 5	Płyta falista azbestowo-cementowa	140	1,54
25.	ul. Żurawia 18	Płyta falista azbestowo-cementowa	25	0,28
26.	Stary Murowaniec 32	Płyta falista azbestowo-cementowa	80	0,88
Suma:			3080	33,88
Prądki				
1.	ul. Gościnną 2	Płyta falista azbestowo-cementowa	500	5,5
2.	ul. Graniczna 4	Płyta falista azbestowo-cementowa	-	0
3.	ul. Kustawom 8	Płyta falista azbestowo-cementowa	450	4,95
4.	ul. Osada 11	Płyta falista azbestowo-cementowa	150	1,65
5.	ul. Pomnikowa 6	Płyta falista azbestowo-cementowa	830	9,13
6.	ul. Śluzowa 6	Płyta falista azbestowo-cementowa	160	1,76
7.	ul. Śluzowa 8	Płyta falista azbestowo-cementowa	20	0,22
8.	ul. Uroczysko 9	Płyta falista azbestowo-cementowa	490	5,39
Suma:			2600	28,6
Przyłęki				
1.	ul. Altanowa 15	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1
2.	ul. Cicha 7	Płyta falista cementowo - azbestowa	300	3,3
3.	ul. Cicha 20	Płyta falista cementowo - azbestowa	165	1,82
4.	ul. Dymna 1	Płyta falista cementowo - azbestowa	80	0,88
5.	ul. Dymna 5	Płyta falista cementowo - azbestowa	170	1,87
6.	ul. Dymna 9	Płyta falista cementowo - azbestowa	120	1,32
7.	ul. Dymna 10	Płyta falista cementowo - azbestowa	380	4,18
8.	ul. Księżycowa 11	Płyta falista cementowo - azbestowa	70	0,77
9.	ul. Księżycowa 19	Płyta falista cementowo - azbestowa	104	1,14

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

10.	ul. Księżycowa 21	Płyta falista cementowo - azbestowa	200	2,2
11.	ul. Księżycowa 23	Płyta falista cementowo - azbestowa	180	1,98
12.	ul. Jałowcowa 17	Płyta falista cementowo - azbestowa	140	1,54
13.	ul. Jasna 5	Płyta falista cementowo - azbestowa	810	8,91
14.	ul. Jasna 17	Płyta falista cementowo - azbestowa	200	2,2
15.	ul. Jasna 26	Płyta falista cementowo - azbestowa	270	2,97
16.	ul. Młoda 17	Płyta falista cementowo - azbestowa	160	1,76
17.	ul. Młyńska 2	Płyta falista cementowo - azbestowa	88	0,97
18.	ul. Młyńska 8	Płyta falista cementowo - azbestowa	70	0,77
19.	ul. Młyńska 16	Płyta falista cementowo - azbestowa	10	0,11
20.	ul. Mostowa 10	Płyta falista cementowo - azbestowa	17	0,19
21.	ul. Mostowa 7A	Płyta falista cementowo - azbestowa	130	1,43
22.	ul. Podjazd 1	Płyta falista cementowo - azbestowa	46	0,51
23.	ul. Przyłęcka 7	Płyta falista cementowo - azbestowa	70	0,77
24.	ul. Rolna 3	Płyta falista cementowo - azbestowa	200	2,2
25.	ul. Rolna 6	Płyta falista cementowo - azbestowa	180	1,98
26.	ul. Wiatrakowa 1	Płyta falista cementowo - azbestowa	330	3,63
27.	ul. Wodna 4	Płyta falista cementowo - azbestowa	200	2,2
28.	ul. Wydmowa 9	Płyta falista cementowo - azbestowa	270	2,97
29.	ul. Zabytkowa 21	Płyta falista cementowo - azbestowa	294	3,23
30.	ul. Zabytkowa 28	Płyta falista cementowo - azbestowa	62	0,68
31.	ul. Zabytkowa 30	Płyta falista cementowo - azbestowa	45	0,5
32.	ul. Zabytkowa 31	Płyta falista cementowo - azbestowa	110	1,21
33.	ul. Zabytkowa 36	Płyta falista cementowo - azbestowa	75	0,83
34.	ul. Zabytkowa 36A	Płyta falista cementowo - azbestowa	240	2,64
35.	ul. Zabytkowa 38	Płyta falista cementowo - azbestowa	300	3,3
36.	ul. Zakładowa 2	Płyta falista cementowo - azbestowa	125	1,38
37.	ul. Zakładowa 4	Płyta falista cementowo - azbestowa	250	2,75
Suma:			** Nieprawidłowe wyrażenie **	** Nieprawidłowe wyrażenie **
Trzciniec				
1.	ul. Gminna15	Płyta falista azbestowo-cementowa	6	0,07
2.	ul. Gminna 21	Płyta falista azbestowo-cementowa	15	0,17
3.	ul. Gminna	Płyta falista azbestowo-cementowa	20	0,22

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

4.	ul. Laskowa 3	Płyta falista azbestowo-cementowa	230	2,53
5.	ul. Laskowa 13	Płyta falista azbestowo-cementowa	18	0,2
6.	ul. Laskowa 26	Płyta falista azbestowo-cementowa	40	0,44
7.	ul. Łososiowa	Płyta falista azbestowo-cementowa	40	0,44
Suma:			369	4,06
Zielonka				
1.	ul. Biznesowa 16	Płyta falista cementowo - azbestowa	120	1,32
2.	ul. Biznesowa 18	Płyta falista cementowo - azbestowa	220	2,42
3.	ul. Biznesowa	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1
4.	ul. Bocianowo 1	Płyta falista cementowo - azbestowa	105	1,16
5.	ul. Bocianowo 2	Płyta falista cementowo - azbestowa	650	7,15
6.	ul. Borowikowa 4	Płyta falista cementowo - azbestowa	162	7,15
7.	ul. Borowikowa 8	Płyta falista cementowo - azbestowa	20	0,22
8.	ul. Borowikowa 15	Płyta falista cementowo - azbestowa	50	0,55
9.	ul. Bydgoska 8	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1
10.	ul. Bydgoska 9	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1
11.	ul. Bydgoska (działka nr 159/1)	Płyta falista cementowo - azbestowa	60	0,66
12.	ul. Długa 6	Płyta falista cementowo - azbestowa	280	3,08
13.	ul. Długa 24	Płyta falista cementowo - azbestowa	300	3,3
14.	ul. Gruszowa	Płyta falista cementowo - azbestowa	120	1,32
15.	ul. Grzybowa 10	Płyta falista cementowo - azbestowa	850	9,35
16.	ul. Jodłowa 90	Płyta falista cementowo - azbestowa	120	1,32
17.	ul. Jodłowa 48	Płyta falista cementowo - azbestowa	135	1,49
18.	ul. Jodłowa 35	Płyta falista cementowo - azbestowa	120	1,32
19.	ul. 18	Płyta falista cementowo - azbestowa	260	2,86
20.	ul. Jodłowa 16	Płyta falista cementowo - azbestowa	160	1,76
21.	ul. Jodłowa 14	Płyta falista cementowo - azbestowa	220	2,42
22.	ul. Jodłowa 8	Płyta falista cementowo - azbestowa	340	3,74
23.	ul. Jodłowa 7	Płyta falista cementowo - azbestowa	240	2,64
24.	ul. Jodłowa 5	Płyta falista cementowo - azbestowa	90	0,99
25.	ul. Jodłowa 3	Płyta falista cementowo - azbestowa	80	0,88
26.	ul. Jodłowa 2	Płyta falista cementowo - azbestowa	550	6,05
27.	ul. Jaworowa 15	Płyta falista cementowo - azbestowa	650	7,15
28.	ul. Kielecka 18	Płyta falista cementowo - azbestowa	150	1,65
29.	ul. Kielecka 23	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

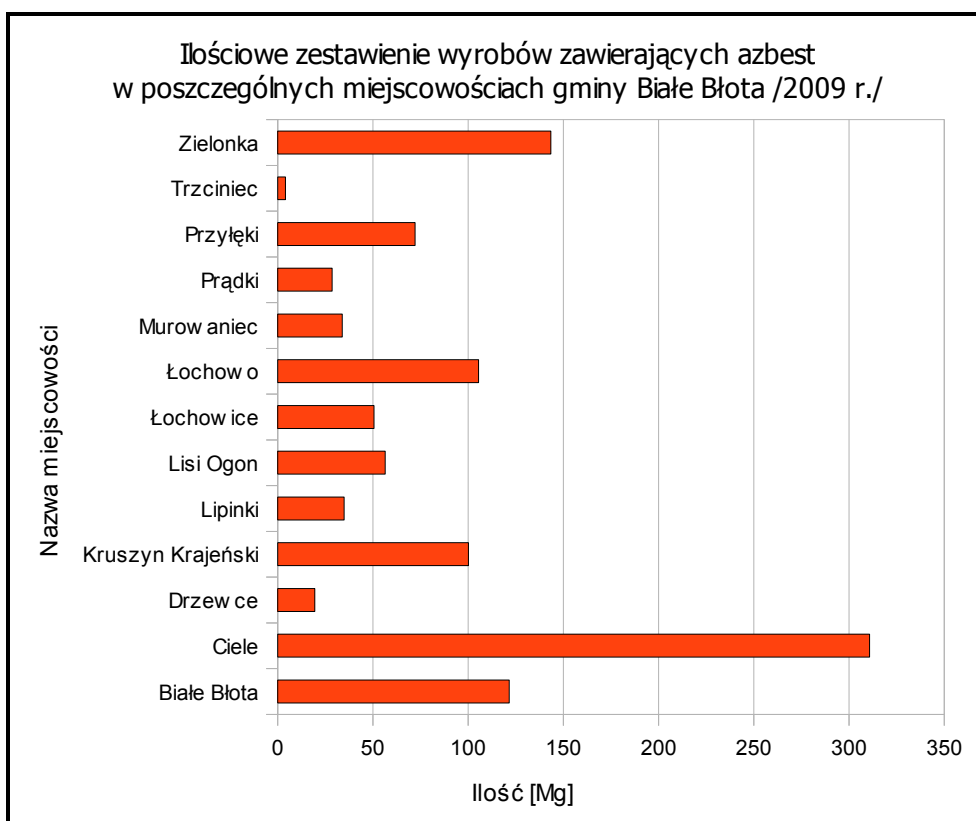
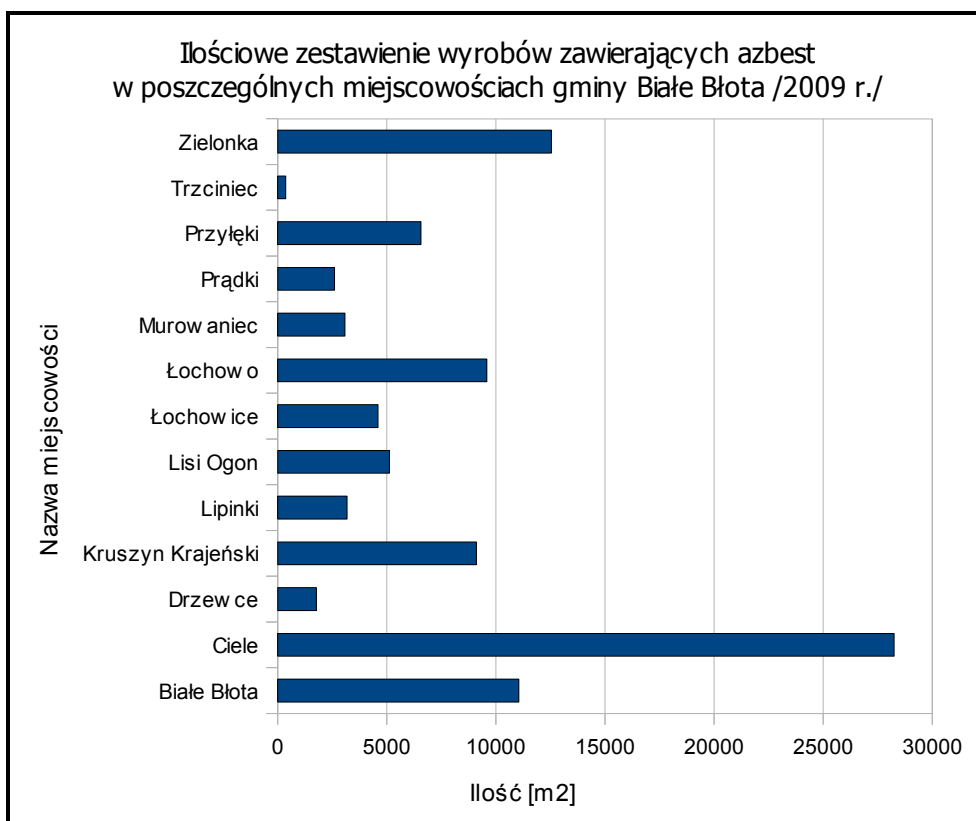
30.	ul. Laskowa 12	Płyta falista cementowo - azbestowa	780	8,58
31.	ul. Laskowa 14	Płyta falista cementowo - azbestowa	130	1,43
32.	ul. Laskowa 16	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1
33.	ul. Leśna 5	Płyta falista cementowo - azbestowa	220	2,42
34.	ul. Lubczykowa 12	Płyta falista cementowo - azbestowa	126	1,39
35.	ul. Melisy 4	Płyta falista cementowo - azbestowa	130	1,43
36.	ul. Modrzewiowa 1	Płyta falista cementowo - azbestowa	170	1,87
37.	ul. Modrzewiowa 3	Płyta falista cementowo - azbestowa	280	3,08
38.	ul. Orzechowa 2	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1
39.	ul. Orzechowa 22	Płyta falista cementowo - azbestowa	200	2,2
40.	ul. Sójki 4	Płyta falista cementowo - azbestowa	106	1,17
41.	ul. Szpakowa 28	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1
42.	ul. Szpakowa 25	Płyta falista cementowo - azbestowa	410	4,51
43.	ul. Szpakowa 19	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1
44.	ul. Szpakowa 15	Płyta falista cementowo - azbestowa	180	1,98
45.	ul. Szpakowa 15	Płyta falista cementowo - azbestowa	180	1,98
46.	ul. Szpakowa 14	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1
47.	ul. Szpakowa 11, 10	Płyta falista cementowo - azbestowa	144	1,58
48.	ul. Szpakowa (naprzeciw nr 7 i 9)	Płyta falista cementowo - azbestowa	100	1,1
49.	ul. Szpakowa 9	Płyta falista cementowo - azbestowa	150	1,65
50.	ul. Szpakowa 7	Płyta falista cementowo - azbestowa	40	0,44
51.	ul. Szpakowa 5	Płyta falista cementowo - azbestowa	110	1,21
52.	ul. Wrzosowa 4	Płyta falista cementowo - azbestowa	380	4,18
53.	ul. Zawilcowa 14	Płyta falista cementowo - azbestowa	230	2,53
54.	ul. Zielona 21	Płyta falista cementowo - azbestowa	110	1,21
55.	ul. Zielona 17	Płyta falista cementowo - azbestowa	90	0,99
56.	ul. Zielona 13	Płyta falista cementowo - azbestowa	150	1,65
57.	ul. Zielona 11	Płyta falista cementowo - azbestowa	400	4,4
58.	ul. Zielona 9	Płyta falista cementowo - azbestowa	400	4,4
59.	ul. Zielona 5	Płyta falista cementowo - azbestowa	220	2,42
60.	ul. Zielona 3	Płyta falista cementowo - azbestowa	160	1,76
Suma:			** Nieprawidł owe wyrażenie **	** Nieprawid łowe wyrażenie **

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

	Suma:	97844	1081,67
--	--------------	--------------	----------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji w 2009 r.

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BIAŁE BŁOTA**

wykonany przez: EKO – LOG Sp z o.o. ul. Sędziwoja 51, 61-063 Poznań

Deponowanie wyrobów zawierających azbest

Odpady powstające podczas usuwania wyrobów z azbestem powinny być hermetyzowane w miejscu powstawania tj. w strefie pracy. Sposób pakowania wyrobów i odpadowych wyrobów zawierających azbest uzależniony jest od ich rodzaju i postaci fizycznej oraz spełnić musi podstawowy warunek jakim jest eliminacja możliwości emisji włókien azbestowych do powietrza. Materiały zawierające azbest powinny być utrzymane w czasie pakowania w stanie wilgotnym i umieszczane w opakowaniach przeznaczonych do ostatecznego składowania. Pyły i kawałki płyt azbestowo - cementowych tzn. wyroby o gęstości powyżej 1000 kg/m³ powinny być pakowane w worki z folii polietylenowej o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm po czym trwale wiązane z paletą. Odpady w postaci usuniętych rur azbestowo - cementowych należy pakować w rękaw z folii polietylenowej. Pył azbestowy z urządzeń odpylających, drobne odpady z wyrobów azbestowo - cementowych oraz odpady „miękkie” należy umieszczać w workach z folii polietylenowej. Worki zamknięte przez zgrzewanie lub zalepione taśmą samoprzylepną umieszcza się w opakowaniach kontenerowych typu „big - bag” wykonanych z tkanin z tworzyw sztucznych. Odpady tego typu mogą być również zestalane w miejscu powstawania. Po utwardzeniu uzyskane bloczki pakowane są w folię i umieszczane w kontenerze transportowym. Odpady o ostrych krawędziach np. części metalowe fragmenty konstrukcji należy pakować w pudła, a następnie umieścić w workach z folii polietylenowej lub owinać folią. Wszystkie opakowania z odpadami azbestowymi powinny być oznakowane międzynarodowym znakiem ostrzegawczym umieszczanym na wyrobach i odpadach zawierających azbest. Deponowanie wyrobów zawierających azbest powinno odbywać się na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub wydzielonych kwaterach innych składowisk. Wyroby zawierające azbest nie zaklasyfikowane do wymiany w ocenie, przeglądzie technicznym powinny być zabezpieczone przez:

- - zabudowę (zamknięcie przestrzeni), w której znajdują się wyroby zawierające azbest, szczelną przegrodą bez naruszenia samego wyrobu (przegroda może być wykonana m.in. ze sklejki, płyt gipsowych lub cegły),
- pokrywanie wyrobów lub powierzchni zawierających azbest szczelną powłoką za pomocą substancji impregnujących bądź substancji błonotwórczych. Poniżej przedstawiono graficzny wzór tego oznakowania.

Ilustracja 2: Wzór oznakowania opakowania zawierającego azbest

Transport odpadów zawierających azbest

Transport odpadów zawierających azbest, z miejsc powstawania na miejsce składowania odbywa się z zachowaniem przepisów Ustawy z dnia 28 października 2002r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986). Zgodnie z Ustawą z dnia 28 października 2002r. przy przewozach materiałów niebezpiecznych obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Pojazd przewożący towary niebezpieczne powinien być odpowiednio przystosowany, wyposażony i oznakowany zgodnie z umową ADR. Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 (różne przedmioty i materiały niebezpieczne) z czego wynikają określone wymagania w zakresie ich transportu. Przemieszczanie opakowań z odpadami zawierającymi azbest powinno się odbywać w taki sposób by nie nastąpiło ich otwarcie lub uszkodzenie i wydostanie się włókien azbestowych do otoczenia.

Przewoźnik odpadów musi posiadać dokument przewozowy materiałów niebezpiecznych, który według wymagań ADR powinien zawierać:

- numer rozpoznawczy odpadu nadawanego do przewozu i jego pełną nazwę,
- klasę, do której należy odpad nadawany do przewozu,
- liczbę sztuk przesyłki,
- nazwy i adresy nadawcy i odbiorców przewożonych odpadów.

Pojazdy przewożące odpady powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu odpadów niebezpiecznych. Przed przewożeniem odpadów zawierających azbest przyczepa powinna być oczyszczona z wszelkich ostrych i twardych przedmiotów, które mogłyby uszkodzić folię. Przewoźnik powinien odmówić przyjęcia przesyłki odpadów, która nie posiada oznakowania wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz w przypadku gdy opakowanie zostało uszkodzone przy załadunku. Odpady należy przewozić w taki sposób, aby nie były one narażone na tarcie, wstrząsy przewracanie się i wypadnięcia podczas jazdy.

Składowanie odpadów zawierających azbest

Odpady zawierające azbest nie mogą być poddawane odzyskowi dlatego też jedynym sposobem ich unieszkodliwiania jest składowanie. Zasady składowania tych odpadów regulowane są ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Szczegółowe przepisy zawarte w stanowiącym akt wykonawczy do wymienionej ustawy, rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk. Zgodnie z tym rozporządzeniem odpady zawierające azbest należy deponować na składowiskach odpadów niebezpiecznych przeznaczonych wyłącznie do tego celu lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów niebezpiecznych mogących przyjmować również inne odpady niebezpieczne oraz na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne pod warunkiem, że spełnione są warunki techniczne do bezpiecznego składowania tych odpadów. Odpady pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej mogą być deponowane na składowiskach urządzonych w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem. Odpady zawierające azbest powinny być składowane selektywnie, w izolacji od innych, a miejsce składowania musi być oznakowane i zaznaczone na planie sytuacyjnym składowiska.

Powierzchnia składowiska odpadów powinna być zabezpieczana przed emisją pyłów poprzez przykrycie folią lub warstwą gruntu każdorazowo po złożeniu odpadów. Składowanie odpadów zawierających azbest powinno być zakończone na poziomie 2 m poniżej poziomu terenu. Dno składowiska powinno być usytuowane w odległości nie mniejszej niż jeden metr od maksymalnego

poziomu górnego zwierciadła wód podziemnych. Składowisko powinno posiadać ogrodzenie i stały nadzór w okresie eksploatacji.

Teren składowiska, którego eksploatacja została zakończona powinien podlegać okresowej kontroli stanu powierzchni. Nie dopuszcza się wykonywania wykopów, instalacji podziemnych oraz naziemnych oraz budynków. Zarządzający składowiskiem zobowiązany jest do ewidencjonowania rodzaju i ilości odpadów umieszczonych na składowisku odpadów oraz czasu ich składowania.

Składowiska przyjmujące odpady zawierające azbest

Odpady zawierające azbest powinny być deponowane wyłącznie na składowiskach przeznaczonych do lokowania tego rodzaju odpadów lub na wydzielonych częściach składowiska odpadów niebezpiecznych. Ilość składowisk, na których mogą być lokowane odpady zawierające azbest mimo ciągłego ich przyrostu w ostatnim okresie jest niewspółmierna do potrzeb. W kraju istnieje aktualnie niewiele obiektów przyjmujących odpady z azbestem, poniżej je wymieniono:

- **WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE**
 - Składowisko odpadów przemysłowych w Wałbrzychu
 - Składowisko w Godzikowicach Gm. Oława
 - Teren KGHM, Polska Miedź" w Lubinie
- **WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE**
 - Składowisko odpadów niebezpiecznych Małociechowo, Gm. Pruszcz
 - Teren ANWIL Włocławek
- **WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE**
 - Składowisko odpadów niebezpiecznych Poniatowa Wieś, Gm. Poniatowa
 - Składowisko Piaski zarzecze II, Kraśnik
- **WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE**
 - Składowisko - Chruścik, Gm. Gorzów Wielkopolski
- **WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE**
 - Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Jadźwinówka, Gm. Radomsko
 - "Bagno-Lubień" - teren Elektrowni Bełchatów S.A.
- **WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE**
 - Składowisko - UjkówStary, Gm. Bolesław
 - Składowisko - Tarnów- Mościce
- **WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE**
 - Składowisko - Rachocin, Gm. Sierpc
- **WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE**
 - Składowisko - Młyny, Gm. Radymno

- Składowisko - Pysznicza. Gm. Pysznicza
- Składowisko - Kozodrza, Gm. Ostrów
- WOJEWÓDZTWO PODLASKIE
 - Składowisko Odpadów Miastkowo Pow. Łomża
- WOJEWÓDZTWO POMORSKIE
 - Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Biertkowie, Gm. Słupsk
- WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE
 - Składowisko - Knurów
 - Teren po eksploatacji hałdy Huty "Florian" w Świętochłowicach
 - Teren Koksowni "Przyjaźń" Dąbrowa Górnicza
 - Teren Oczyszczania Ścieków Deszczowo - Przemysłowych Huty Katowice, Dąbrowa Górnicza
- WOJEWÓDZTWO ŚWIETOKRZYSKIE
 - Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Dobrów, Gm. Tuczępy
- WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE
 - Składowisko - Półwieś, Gm. Zalewo
- WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE
 - Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Pasieka k. Trzemeszna
 - Składowisko - Konin ul. Sulańska 11
- WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE
 - Składowisko - Sianów, Gm. Kartuzy
 - Składowisko Odpadów Dalsze, Gm. Myslibórz
 - Składowisko Odpadów Marianowo Gm. Marianowo

6. Przewidywane zmiany związane z gospodarką odpadami azbestowymi

Nie przewiduje się żadnych zmian związanych z gospodarką odpadami. Będą one składowane na jednym z wcześniej wymienionych składowisk, które spełniają wymogi regulowane ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Demontaż oraz transport odpadów zawierających azbest będzie wykonywany przez firmę posiadającą odpowiednie uprawnienia, co ograniczy przedostawanie się azbestu do atmosfery.

7. Ustalenie polityki, celów i zadań

Podstawowym celem „Programu” jest usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Białe Błota, a przez to wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu. Osiągając ten cel wypełnione zostanie zobowiązanie, jakie Polska złożyła Unii Europejskiej, deklarując oczyszczenie obszaru Polski z azbestu i wyrobów go zawierających do 2032 roku. Gmina Białe Błota zakłada usunięcie całej ilości azbestu zgodnie z obowiązującym prawem. W związku z tym program zakłada realizację szeregu zadań. Wyznaczoną politykę usuwania wyrobów zawierających azbest należy przeprowadzić według harmonogramów, wyszczególnionych w kolejnych rozdziałach.

W harmonogramach uwzględniono kolejność wykonywania oraz wskazano odpowiedzialność jednostek, podmiotów za wykonywanie poszczególnych zadań.

Jak wspomniano w rozdziale 3, Plan Gospodarki Odpadami uwzględnia kwestię rozwiązania problemów związanych z odpadami zawierającymi azbest. Program usuwania wyrobów zawierających azbest je uszczegóławia. Opracowano go w celu realizacji celów krótkoterminowych. W związku z tym program zakłada realizację następujących zadań:

1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest – inwentaryzacja została już przeprowadzona.
2. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.
3. Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej.
4. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.
5. Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu.
6. Eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.
7. Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.
8. Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.

8. Ustalenie długoterminowego programu strategicznego

Trwałość płyt azbestowo-cementowych określa się na około 30 lat, natomiast okres eksploatacji innych wyrobów jest z reguły krótszy. W tym czasie powstawać będzie znaczna ilość odpadów, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) sklasyfikowane zostały na liście odpadów niebezpiecznych. Jediną dostępną na dzień dzisiejszy metodą unieszkodliwiania odpadów azbestowych jest ich składowanie na specjalnie do tego celu przygotowanych składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych, odpowiednio przygotowanych, częściach składowisk innych niż niebezpieczne i obojętne. Odpady są szczelnie zapakowane, a po złożeniu na kwaterze są niezwłocznie przykrywane ziemią. Nowe składowiska odpadów azbestowych powinny spełniać wymagania dyrektywy (99/31/WE w sprawie składowania odpadów) z chwilą ich zakładania.

Cele, zadania i działania związane będą w głównej mierze z realizowaną na rozpatrywanym terenie gospodarką odpadami.

W "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032"i" założono usunięcie wyrobów zawierających azbest do końca 2032 r. okres ten podzielono na 2 podokresy – do końca 2013 roku oraz od 2014 do końca 2032 roku.

Stopnie pilności I-III określono na podstawie "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski", są to odpowiednio:

- I – wymiana, naprawa, działanie wymagane bezzwłocznie;
- II – ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku;
- III – ponowna ocena w terminie do 5 lat.

Cele długoterminowe

Cele długoterminowe obejmują działania związane z postępowaniem z wyrobami azbestowymi, które realizowane będą do roku 2032. W ramach realizacji tych celów dla Gminy Białe Błota przyjęto:

- Działalność informacyjną i edukacyjną skierowaną do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest;
- Wdrażanie systemu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz systemu ich magazynowania i wywozu na składowisko odpadów niebezpiecznych;
- Wyeliminowanie i unieszkodliwienie ich poprzez deponowanie odpadów zawierających azbest na bezpiecznych składowiskach odpadów azbestowych;
- Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach zawierających azbest
- Prowadzenie monitoringu realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom

samorządowym oraz mieszkańcom.

Dla Gminy Białe Błota, na lata 2009 – 2032 wyznacza się następujący plany działań, które pozwolą na osiągnięcie celów i wykonanie zadań w ramach planowanego systemu usuwania wyrobów zawierających azbest:

Tabela 4.

Plany działań usuwania azbestu i wyrobów azbestowych stosowanych na terenie Gminy Białe Błota na lata 2009 - 2032

Lp.	Działanie	Rola samorządu miejskiego	Stopień pilności	Termin realizacji
1.	Organizacja kampanii informacyjnej o szkodliwości wyrobów zawierających azbest i bezpiecznym jego usuwaniu	Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych	I	2009 – 2013
2.	Opracowanie planu usuwania wyrobów zawierających azbest	Przeprowadzenie inwentaryzacji, utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest oraz określenie skali problemu	I	2009
3.	Realizacja planu usuwania wyrobów zawierających azbest	Koordynowanie realizacji planu, pozyskiwanie źródeł finansowania	I	2009 – 2032
4.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	Prowadzenie akcji informacyjnej nt. postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, sposobu ich usuwania, wpływu azbestu na organizm ludzki i jego zdrowie	I	2009 – 2013
5.	Eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.	Bieżący monitoring oczyszczania gminy z odpadów azbestowych, wizje lokalne, współpraca z WIOŚ	II	2009 – 2032
6.	Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie	Opracowanie zakresu i formy prowadzenia sprawozdawczości z realizacji planu	III	2009 – 2032
7.	Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu	Analiza wyników monitoringu, informacja zwrotna od mieszkańców w formie specjalnie opracowanych ankiet	III	2009 – 2032

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o informacje uzyskane z Urzędu Gminy Białe Błota

9. Plan usuwania wyrobów zawierających azbest

9.1. Ustalenie krótkoterminowego planu działań

Cele krótkoterminowego planu działań obejmują działania związane z postępowaniem z azbestem oraz z gospodarką odpadami. Realizację tych celów wyznaczono na lata 2009 – 2015. Są to odpowiednio:

- Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania;
- Pozyskiwanie funduszy ze źródeł własnych oraz zewnętrznych na realizację Programu;
- Usuwanie wyrobów zawierających azbest;
- Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, jednostek budżetowych i innych;
- Transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest;
- Monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.

Dla Gminy Białe Błota na lata 2009 – 2015 wyznacza się następujący plan działań, który pozwoli na osiągnięcie celów i wykonanie zadań w ramach planowanego systemu usuwania wyrobów zawierających azbest:

Tabela 5.

Plan działań usuwania azbestu i wyrobów azbestowych stosowanych na terenie Gminy Białe Błota na lata 2009 - 2015

Lp.	Działanie	Rola samorządu gminy	Stopień pilności	Termin realizacji
1.	Dokonanie rozpoznania stopnia zużycia wyrobów zawierających azbest zabudowanych na konkretnych obiektach i utworzenie bazy danych o lokalizacji tych wyrobów – inwentaryzacja została już przeprowadzona	Powiatowa Inspekcja Nadzoru Budowlanego	I	2009-2010
2.	Kontakt z mieszkańcami, którzy posiadają wyroby zawierające azbest, informacje o obowiązkach właścicieli, o sposobach usuwania azbestu, o firmach prowadzących działalność w tym zakresie	Informacja o spotkaniu, jego zorganizowanie i przeprowadzenie	I	2009
3.	Przeprowadzenie przez właścicieli i	Podjęcie w miarę potrzeby	I	2009

Lp.	Działanie	Rola samorządu gminy	Stopień pilności	Termin realizacji
	zarządców obiektów budowlanych oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, określenie stopnia pilności usunięcia tych wyrobów oraz przekazanie zebranych informacji (na specjalnie przygotowanych arkuszach ocen), do nadzoru budowlanego w gminie	odpowiednich działań administracyjnych w stosunku do właścicieli lub zarządców obiektów szczególnie zagrożonych		
4.	Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym, innym właścicielom zasobów mieszkaniowych i przedsiębiorcom na wymianę pokryć dachowych i elewacji z azbestu	Kontakt z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Bankiem Ochrony Środowiska	I	2009
5	Działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest	Przygotowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych	I	2009 – 2015
6.	Pomoc finansowa na inwestycje związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest	Zabezpieczanie corocznie w Gminnym Funduszu Ochrony Środowiska i gospodarki wodnej określonej kwoty przeznaczonej na dotację inwestycji związanych z usuwaniem azbestu	I	2009-2015
7.	Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach zawierających azbest	Zbieranie informacji zwrotnych w formie specjalnie opracowanych ankiet, wizje lokalne	III	2009- 2015

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o informacje uzyskane z Urzędu Gminy Białe Błota

9.2 System usuwania wyrobów zawierających azbest

System usuwania wyrobów zawierających azbest stanowi podstawę realizacji niniejszego Planu. Przedstawia się następująco:

- Dokonanie rozpoznania stopnia zużycia wyrobów zawierających azbest zabudowanych na konkretnych obiektach i utworzenie bazy danych o lokalizacji tych wyrobów. Na terenie Białe Błota przeprowadzono niezbędną inwentaryzację istniejących wyrobów zawierających azbest w oparciu o wizje lokalne, informacje od jednostek wykorzystujących wyroby zawierające azbest. Następnym etapem diagnozy będzie dokonanie oceny stanu i możliwości bezpiecznego

użytkowania wyrobów zawierających azbest oraz określenie stopnia pilności usunięcia tych wyrobów – w gestii użytkowników obiektów.

- Sposób usuwania wyrobów zawierających azbest. Demontaż pokryć cementowo – azbestowych jest ściśle regulowany przepisami prawnymi, wykonawcy prac powinni posiadać stosowne zezwolenie, tj. ważną decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, wydaną przez starostę powiatu, na terenie którego będą prowadzone roboty. Pracownicy powinni zostać przeszkoleni w zakresie bezpiecznego postępowania z azbestem podczas jego usuwania oraz dysponować niezbędnym zapleczem technicznym. Każda z takich firm powinna mieć podpisaną umowę z uprawnionym podmiotem na odbiór, transport i unieszkodliwienie wytworzonych odpadów niebezpiecznych. Po wykonaniu prac wykonawca jest zobowiązany wydać właścicielowi /użytkownikowi/ zarządcy pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych; oświadczenie to należy przechowywać przez okres co najmniej 5 lat.
- Sposób odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych. Ze względu na właściwości toksyczne azbestu zbiórka odpadów zawierających azbest będzie się odbywała w miejscu ich wytworzenia, transport odpadów niebezpiecznych należy prowadzić z zachowaniem przepisów dotyczących transportu towarów niebezpiecznych spełniając określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne. Odpady niebezpieczne zawierające azbest kierowane są na składowisko przeznaczone do składowania tego typu odpadów, gdzie następuje ich unieszkodliwianie poprzez deponowanie.
- Sposób ewidencji danych dotyczących usuwania wyrobów zawierających azbest. Urząd Gminy Białe Błota będzie zbierał informacje zwrotne od osób i podmiotów posiadających na swoich posesjach wyroby azbestowe w formie specjalnie opracowanych ankiet, których analiza posłuży do ciągłej weryfikacji i aktualizacji Planu.
- Sposób zarządzania organizacją i wdrażania projektowanych rozwiązań. Organizacja i wdrażanie Planu leży w gestii komórki ds. Ochrony Środowiska Urzędu Białe Błota.
- Sposób doskonalenia kadr. Wyznaczona kadra do realizacji Planu pozostaje w ciągłym kontakcie z nadrzędnymi organami administracyjnymi (Pomorski Urząd Wojewódzki) oraz instytucjami pokrewnymi (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).
- Sposób edukacji i informacji społeczeństwa w zakresie problematyki azbestowej. Jednym z głównych elementów Planu stanowią działania edukacyjne i informacyjne w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz wpływu

azbestu na organizm ludzki.

9.3. Sposób i źródła finansowania działań

Program likwidacji azbestu stanowi podstawowy instrument wspierający pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania zmierzające do oczyszczania terenu z wyrobów zawierających azbest. Specjalne procedury konieczne do wdrożenia przy pracach z azbestem i sposób jego unieszkodliwiania wymagają znacznych środków finansowych. Stąd konieczne jest udzielanie jak najszerszego wsparcia finansowego dla wszystkich inicjatyw związanych z usuwaniem wyrobów i odpadów zawierających azbest, a także z monitoringiem zanieczyszczenia środowiska azbestem.

Koszty usuwania azbestu

Odpady zawierające azbest są traktowane jako szczególnie niebezpieczne. Średnie ceny demontażu i transportu azbestu zależą od specyfiki i zakresu prac, kompletna usługa wraz z transportem to około 16-35 PLN za metr kwadratowy. W przypadku wietlik przykrytych płytami PW3A prace mogą wynosić nawet 75-90 PLN.

Na terenie Gminy Białe Błota występuje 97 844 m² wyrobów azbestowych.

Łączny koszt unieszkodliwienia tej ilości:

a) wg cen na rynku krajowym:

od $16 \text{ zł/m}^2 \times 97\,844 \text{ m}^2 = 1\,565\,504 \text{ zł} + 22\% \text{ VAT} = 1\,909\,914,88 \text{ zł}$

do $35 \text{ zł/m}^2 \times 97\,844 \text{ m}^2 = 3\,424\,540 \text{ zł} + 22\% \text{ VAT} = 4\,177\,938,80 \text{ zł}$

b) wg danych z "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032"

$30 \text{ zł/m}^2 \times 97\,844 \text{ m}^2 = 2\,935\,320 \text{ zł} + 22\% \text{ VAT} = 3\,581\,090,40 \text{ zł}$

Źródła finansowania inwestycji ekologicznych można podzielić na trzy grupy:

- publiczne - np. pochodzące z budżetu państwa, miasta lub gminy lub pozabudżetowych instytucji publicznych,
- prywatne - np. z banków komercyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw leasingowych, funduszy własnych inwestorów;
- prywatno-publiczne - np. ze spółek prawa handlowego z udziałem gminy.

W Polsce najczęstszymi formami finansowania inwestycji ekologicznych są:

- fundusze własne inwestorów,

- pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów udzielane przez Narodowy i Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.) z dopłatami do oprocentowania lub ze środków donatorów, kredyty komercyjne, kredyty konsorcjalne,
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe.

1) Środki z budżetu państwa

Planowane wydatki z budżetu państwa w okresie 30-lat (plan długoterminowy) ograniczone zostały do czterech zadań:

- wydatki na finansowanie działalności Głównego Koordynatora określone w Krajowym Programie Usuwania Azbestu z terytorium Polski,
- wydatki na działalność informacyjno-popularyzacyjną w mediach dotyczącą bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów ich usuwania, a także informacji o szkodliwości azbestu i sposobach chronienia przed narażeniem na jego emisję,
- wydatki na opracowanie (lub udział) terenowych planów ochrony przed szkodliwością azbestu i programów usuwania wyrobów zawierających azbest, a także szkolenia pracowników administracji publicznej (szczebla centralnego i wojewódzkiego) w zakresie szczegółowych przepisów i procedur dotyczących azbestu,
- wydatki na opracowanie programów zdrowotnych i utworzenie ośrodka oceny ryzyka.

2) Środki z funduszy ochrony środowiska

Fundusze ekologiczne są najbardziej znanym i wykorzystywanym źródłem dotacji i preferencyjnych kredytów dla podmiotów podejmujących inwestycje ekologiczne. Na ten stan rzeczy ma wpływ ilość środków finansowych jaką dysponują fundusze, warunki udostępniania środków finansowych pożyczkobiorcom oraz procedury dochodzenia do uzyskania finansowego wsparcia funduszu.

Środki te powstają z opłat za korzystanie ze środowiska, ponoszonych zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 ze zmianami) przez prowadzących działalność gospodarczą. Opłaty te stanowią dochód Narodowego, Wojewódzkich, Powiatowych i Gminnych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jedną z możliwości wydatkowania tych środków jest ich przeznaczenie na pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięć związanych z usuwaniem azbestu z terytorium kraju, w tym na budowę składowisk odpadów niebezpiecznych, zawierających azbest.

a) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) jest największą w Polsce instytucją finansującą przedsięwzięcia z dziedziny ochrony środowiska. Zakres działania Funduszu obejmuje finansowe wspieranie przedsięwzięć proekologicznych o zasięgu ogólnokrajowym oraz ponadregionalnym.

Podstawowymi formami finansowania zadań proekologicznych przez NFOŚiGW są preferencyjne pożyczki i dotacje, ale uzupełniają je inne formy finansowania, np. dopłaty do preferencyjnych kredytów bankowych, uruchamianie ze swych środków linii kredytowych w bankach czy zaangażowanie kapitałowe w spółkach prawa handlowego. NFOŚiGW administruje również środkami zagranicznymi przeznaczonymi na ochronę środowiska w Polsce, pochodzącymi z pomocy zagranicznej.

Środki, którymi dysponuje NFOŚiGW, pochodzą głównie z opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych. Przychodami Narodowego Funduszu są także wpływy z opłat produktowych oraz wpływy z opłat i kar pieniężnych.

b) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Od roku 1993 WFOŚiGW posiadają osobowość prawną co umożliwiło im udzielanie, obok dotacji, także pożyczek preferencyjnych. Podstawowym źródłem ich przychodów są wpływy z tytułu:

- opłat za składowanie odpadów i kar związanych z niezgodnym z przepisami prawa ich składowaniem (28,8% tych wpływów),
- opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych, a także z wpływów z kar za naruszanie warunków korzystania ze środowiska (50,4% tych wpływów).

Dochodami WFOŚiGW mogą być także środki z tytułu: posiadania udziałów w spółkach, odsetek od udzielanych pożyczek, emisji obligacji, zysków ze sprzedaży i posiadania papierów wartościowych, zaciągania kredytów, oprocentowania rachunków bankowych i lokat, wpłat z innych funduszy, wpływów z przedsięwzięć organizowanych na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dobrowolnych wpłat, zapisów i darowizn osób fizycznych i prawnych, świadczeń rzeczowych i środków pochodzących z fundacji, innych dochodów określonych przez Radę Ministrów.

Z WFOŚiGW mogą być przyznane dotacje na usuwanie azbestu jeżeli zadanie jest realizowane przez:

- samorządy terytorialne,
- celowe związki oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
- komunalne jednostki organizacyjne,
- podmioty mające status organizacji pożytku publicznego.

Wysokość dotacji nie może przekroczyć 50 % kosztów rzeczywistych zadania.

c) Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (PFOŚiGW) utworzone zostały na początku roku 1999 wraz z utworzeniem powiatowego szczebla administracji państwowej. Fundusze te nie mają osobowości prawnej. Dochodami PFOŚiGW są wpływy z:

- opłat za składowanie i magazynowanie odpadów i kar związanych z niezgodnym z przepisami prawa ich składowaniem lub magazynowaniem (10% tych wpływów),
- opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska, a także z wpływów z administracyjnych kar pieniężnych (także 10% tych wpływów poza opłatami i karami za usuwanie drzew i krzewów, które w całości stanowią przychód gminnego funduszu).

Dochody PFOŚiGW przekazywane są na rachunek starostwa, w budżecie powiatu mają charakter działu celowego. Obecnie środki powiatowych funduszy przeznacza się na wspomaganie działalności w zakresie określonym jak dla gminnych funduszy, a także na realizację przedsięwzięć związanych z ochroną powierzchni ziemi i inne zadania ustalone przez radę powiatu, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju.

PFOŚiGW powinny corocznie zabezpieczać określoną pulę pieniężną w celu przeznaczenia na dotację inwestycji związanych z usuwaniem azbestu. Ta forma pomocy powinna być przeznaczona dla najuboższych właścicieli budynków, którzy nie mają możliwości pozyskania funduszy z innych źródeł.

d) Gminne Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Na dochód GFOŚiGW składa się: całość wpływów z opłat za usuwanie drzew i krzewów, 50% wpływów z opłat za składowanie odpadów na terenie gminy, 20% wpływów z opłat i kar z terenu gminy za pozostałe rodzaje gospodarczego korzystania ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych. Dochody te mogą być wykorzystane m. in. na: dotowanie i kredytowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych służących ochronie środowiska, realizację przedsięwzięć związanych z gospodarczym wykorzystaniem odpadów, wspieranie działań zapobiegających powstawaniu odpadów.

Celem działania GFOŚiGW jest dofinansowywanie przedsięwzięć proekologicznych na terenie własnej gminy. Zasady przyznawania środków ustalane są indywidualnie w gminach. Środki finansowe mogą być przeznaczone m. in. na dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest.

3) Środki z Unii Europejskiej

Inicjatywy samorządów oraz instytucji publicznych w zakresie gospodarki odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest, mogą być realizowane przy współudziale

następujących środków:

a) pochodzących z Funduszu Spójności

Wykorzystanie pomocy z Funduszu Spójności następuje w oparciu o Narodowy Plan Rozwoju na lata 2008 – 2015. Współfinansowanie z Funduszu Spójności w obszarze ochrony środowiska mogą otrzymać m. in. inwestycje z dziedziny racjonalizacji gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi. Do ubiegania kwalifikują się inwestycje o wartości całkowitej powyżej 10 mln Euro, a beneficjentami pomocy mogą być jednostki samorządu terytorialnego, gdyż projekty o takiej wartości są w stanie zorganizować głównie średnie lub duże miasta bądź np. związki miast czy gmin. Celem strategii dla Funduszu Spójności to wsparcie podmiotów publicznych w realizacji działań na rzecz poprawy stanu środowiska będące realizacją zobowiązań Polski wynikających z wdrażania prawa ochrony środowiska Unii Europejskiej, poprzez dofinansowanie:

- realizacji indywidualnych projektów,
- programów grupowych z zakresu ochrony środowiska,
- programów ochrony środowiska rządowych i samorządowych.

b) pochodzących z Funduszy Strukturalnych

Środki finansowe mogą być wykorzystane na budowę, modernizację, rekultywację lub likwidację składowisk odpadów, kompleksowy system zagospodarowania odpadów czy remont obiektów użyteczności publicznej (np. z wymianą elementów konstrukcyjnych zawierających azbest) oraz projektów związanych m. in. z modernizacją obiektów użyteczności publicznej, które mogą być powiązane z usuwaniem azbestu.

Programowanie pomocy na lata 2008 - 2015 przewiduje możliwości pozyskania środków unijnych na projekty związane z mieszkalnictwem. Obecnie pozyskanie funduszy na projekty dotyczące usuwania azbestu z osiedli zabudowy wielorodzinnej nie jest możliwe. Fakt wprowadzenia w programach operacyjnych działań związanych z mieszkalnictwem może być szansą na pozyskanie środków w formie dotacji na działania związane z bezpiecznym usuwaniem wyrobów zawierających azbest z budynków mieszkalnych.

4) Banki

Coraz więcej banków wykazuje zainteresowanie inwestycjami w zakresie ochrony środowiska. Dzięki współpracy z funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej rozszerzają one swoją ofertę kredytową o kredyty preferencyjne przeznaczone na przedsięwzięcia proekologiczne oraz nawiązują współpracę z podmiotami angażującymi swoje środki finansowe w ochronie środowiska (fundacje, międzynarodowe instytucje finansowe). Szczególną rolę na rynku kredytów na inwestycje

proekologiczne odgrywa Bank Ochrony Środowiska. Oferuje on najwięcej środków finansowych w formie preferencyjnych kredytów i dysponuje zróżnicowaną ofertą dla prywatnych i samorządowych inwestorów, a także osób fizycznych.

10. Wdrożenie Programu

Wdrażanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest powinno być realizowane zgodnie z przyjętym harmonogramem działań tak, aby Program był dokumentem „żywym”, aktualizowanym w zależności od warunków jego realizacji.

Wdrożenie planu powinno być spójne z innymi działaniami gminy w zakresie ochrony środowiska i zdrowia ludzi, a w szczególności z:

- programem ochrony środowiska,
- planem gospodarki odpadami,

jak również w powiązaniu z:

- „Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032i”,
- wojewódzkim programem usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zasadami wdrażania planu są:

- zasada odpowiedzialności za wdrożenie planu – tj. wybór osoby lub jednostki odpowiedzialnej za realizację planu,
- zasada spójności z programami i planami na poziomie kraju, województwa, powiatu,
- zasada uaktualniania planu,
- zasada współpracy w realizacji planu zarówno z organami szczebla publicznego i prywatnego,
- zasada ciągłej edukacji ekologicznej i dostępu do informacji społeczeństwa i bezpośrednich uczestników w zakresie realizacji planu.

11. Sposób monitoringu i oceny wdrażania planu

Plan usuwania azbestu powinien być uważany za „żywy” dokument podlegający aktualizacji. Konieczność aktualizacji wynika z obowiązku właścicieli, zarządców i użytkowników przedkładania corocznych informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania. Również konieczność aktualizacji planu powinna wynikać ze sporządzenia przez właściciela, zarządcę lub użytkownika wyrobów zawierających azbest tj. sporządzenia oceny po 5 latach lub po roku, w zależności od stanu technicznego wyrobów. Lista wskaźników zaproponowanych do oceny wdrażania planu powinna być przedmiotem aktualizacji, co do ich liczby i rodzajów, w zależności od danych zebranych w trakcie realizacji planu.

Tabela 6.

Wskaźniki monitorowania i oceny skuteczności wdrażania planu usuwania wyrobów zawierających azbest

Lp.	Wskaźnik	Jednostka
I. WSKAŹNIKI ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ		
1.	Liczba, jakość i skuteczność wydawnictw, publikacji, kampanii edukacyjno – informacyjnych z zakresu usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest	ilość/opis
2.	Ilość interwencji zgłoszonych przez mieszkańców	ilość/opis
3.	Szkolenia kadry administracyjnej jednostek samorządowych w zakresie problematyki azbestowej	ilość/opis
4.	Inicjatywy społeczności lokalnych w zakresie problematyki azbestowej	ilość/opis
5.	Interwencje podejmowania przez jednostki kontrolne (Nadzór budowlany, Inspekcja Ochrony Środowiska, Inspekcja Sanitarna, jednostki gminy)	ilość/opis
II. WSKAŹNIKI PRESJI ŚRODOWISKOWEJ ORAZ WSKAŹNIKI STANU ŚRODOWISKA ZWIĄZANE Z GOSPODARKĄ ODPADAMI		
1.	Ilość obiektów, urządzeń, instalacji z wyrobami zawierającymi azbest	szt.
2.	Stopień pilności w użytkowaniu wyrobów zawierających azbest: I II III	%
3.	Ilość obiektów, urządzeń, instalacji objętych zabezpieczeniem wyrobów	szt.
4.	Wskaźnik zabezpieczanych i usuwanych wyrobów	Mg, m ²
5.	Ilość odpadów azbestowych	Mg
6.	Ilość odpadów azbestowych składowanych na składowiskach	Mg

Źródło: Opracowanie własne

12. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Usuwanie wyrobów zawierających azbest stanowi w ostatnich latach priorytet w walce z odpadami niebezpiecznymi ze względu na zagrożenie zdrowia ludzi i ochronę środowiska. Okres usunięcia wyrobów azbestowych na terytorium Polski określono do roku 2032.

Opracowanie programu usuwania azbestu stanowi jedno z zadań samorządu miejskiego, które zostało określone w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” i przyjętym przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 lipca 2009 r.

W „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie gminy Białe Błota” zawarto:

INFORMACJE O AZBEŚCIE

Azbest jest to grupa minerałów występujących w formie włóknistej. Przyjmuje się, że azbestami są włókniste odmiany minerałów występujące w przyrodzie w postaci wiązek włókien cechujących się dużą wytrzymałością na rozciąganie, elastycznością i odpornością na działanie czynników chemicznych i fizycznych. W przyrodzie występuje ok. 150 minerałów w postaci włóknistej, które w czasie procesu produkcyjnego mogą się rozdzielać na sprężyste włókna, czyli fibryle. Techniczną klasyfikację azbestów oparto na długościach i średnicach wiązek włókien. Długość wiązek wynosi od dziesiątych części milimetra do 100 mm. Azbesty poddawane obróbce mogą rozpadać się na mniejsze cząstki (tzw. fibryle).

KIERUNKI ZASTOSOWANIA WYROBÓW AZBESTOWYCH

Azbest stosowany był do produkcji wyrobów azbestowo-cementowych, wyrobów włókienniczych oraz wyrobów hydroizolacyjnych: lepiki, papy dachowe, płytki podłogowe. W przeważającej części azbest używany był do produkcji wyrobów azbestowo-cementowych, głównie lekkiej, wytrzymałej, trwałej i niepalnej płyty azbestowo-cementowej – eternitu. Na terenie gminy Białe Błota większość wyrobów azbestowych to pokrycia dachów z płyty cementowo-azbestowej.

WYROBY AZBESTOWE NA TERENIE GMINY BIAŁE BŁOTA

Docelowym miejscem unieszkodliwiania odpadów może być np. Składowisko odpadów niebezpiecznych Małociechowo, Gm. Pruszcz, leżące w odległości około 50 km od Białych Błot.

Zgodnie z danymi z inwentaryzacji azbestu stwierdza się, że na terenie gminy występuje około 1 081,67 Mg wyrobów azbestowych.

SZACUNKOWY KOSZT USUNIĘCIA WYROBÓW AZBESTOWYCH

W programie dokonano wycień szacunkowych kosztów usuwania wyrobów zawierających azbest. Według cen rynku krajowego wynosić one mogą od 1 909 914,88 do 4 177 938,80 zł. Dokonano również obliczeń na podstawie danych zawartych w "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032".i. Zgodnie z tym dokumentem wyniosłyby one 3 581 090,40 zł.

W Programie przedstawiono uwarunkowania prawne dotyczące postępowania przy użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz wynikające z nich procedury, aby uniknąć sytuacji np. niewłaściwego ich demontażu, a tym samym zagrożenia zdrowia ludzkiego. Wskazano także możliwości pozyskania środków z różnych źródeł na usuwanie wyrobów azbestowych:

- Środki z budżetu państwa;
- Środki z funduszy ochrony środowiska;
 - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska;
 - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska;
 - Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska;
 - Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- Środki z Unii Europejskiej;
 - pochodzące z Funduszu Spójności;
 - pochodzące z Funduszy Strukturalnych.
- Banki.

W opracowaniu zawarto również harmonogram najważniejszych zadań do realizacji w rozbiciu na poszczególne lata.

13. Literatura

1. „*Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 -2032*” został zatwierdzony przez Radę Ministrów dnia 14 lipca 2009 roku,
2. „*Zasady Postępowania z Wyrobami zawierającymi azbest*” - Instytut Gospodarki Odpadami w Katowicach,
3. Gminny plan usuwania wyrobów zawierających azbest – WZÓR – Gliwice 2006

Akty prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2008 r. Zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 200, poz. 1235);
2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 roku, w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876);
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649);
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 października 2005 roku w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217 poz. 1833),
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz.U.Nr 280 poz. 2771),
7. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 39 poz. 251 ze zmianami),
8. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 25 poz. 150 ze zmianami),
9. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. Nr 89, poz. 414 ze zmianami),

10. Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (tekst jednolity Dz. U. Nr 199, poz. 1671 ze zmianami),
11. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz.U. Nr 236, poz. 1986),
12. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity Dz. U. 1997 Nr 101 poz. 628 ze zmianami).

14. Spis tabel

<i>Lp.</i>	<i>Nr tabeli</i>	<i>Nazwa tabeli</i>
1.	Tabela 1	Rodzaje odpadów zawierających azbest zaliczone do odpadów niebezpiecznych
2.	Tabela 2	Zestawienie występowania wyrobów z płyty cementowo - azbestowej wg miejsca występowania
3.	Tabela 3	Informacja o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu
4.	Tabela 4	Plany działań usuwania azbestu i wyrobów azbestowych stosowanych na terenie Gminy Białe Błota na lata 2009 - 2032
5.	Tabela 5	Plan działań usuwania azbestu i wyrobów azbestowych stosowanych na terenie Gminy Białe Błota na lata 2009 - 2015
6.	Tabela 6	Wskaźniki monitorowania i oceny skuteczności wdrażania planu usuwania wyrobów zawierających azbest

15. Spis rysunków

<i>Lp.</i>	<i>Nr rysunku</i>	<i>Nazwa rysunku</i>
1	Ilustracja 1	Plan Białe Błota
2	Ilustracja 2	Wzór oznakowania opakowania zawierającego azbest